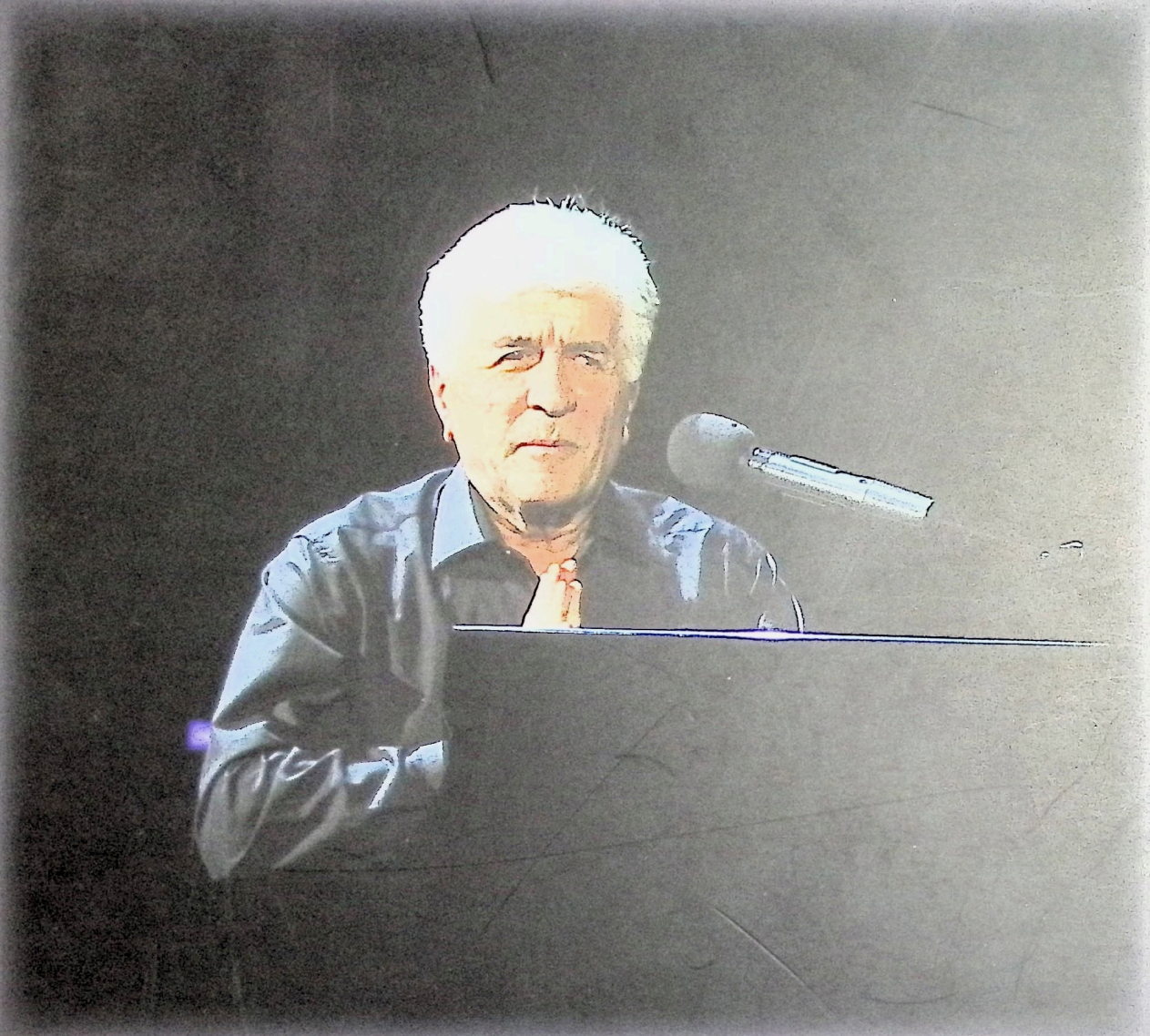

ՌՈԲԵՐՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ

ԽՈՍՏՈԿԱՆԱԼՔ

ԵՐԱՆ

ՌՈՔԵՐՏ ԱՄԻՐԻԱՆՅԱՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆՔ

ԵՐԳԵՐ

2

հատոր

ԵՐԵՎԱՆ 2020

ՀՏԴ 784
ԳՄԴ 85.314
Ա 523

Կազմող, նախաբանի և ծանոթագրությունների հեղինակ՝
Աննա Խաչատրյան-Ամիրխանյան

Ամիրխանյան Ռոբերտ

Ա 523 Խոստովանանք: Երգեր, հ. 2 / Ռ.Ամիրխանյան.- Եր.: «Գրական հայրենիք» ՓԲԸ («Հայաստան»,
հրատ.), 2020.- 152 էջ:

Ժողովածուում ամփոփված են անվանի կոմպոզիտորի 1960-80-ականներին ստեղծած երգերը, որոնցից շատերը թեև ծանոթ են ունկնդրին և հնչել են տարբեր բեմերում, սակայն տպագրվում են առաջին անգամ: Որոշ երգեր ներկայացված են QR կոդերով, որոնք տեսաձայնային հնարավորություն են ընձեռում ստեղծագործությունները անմիջական դիտելու և ունկնդրելու համար:

ՀՏԴ 784
ԳՄԴ 85.314

ISMN 979-0-69380-280-7

© Ամիրխանյան Ռ., 2020

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Ինչպե՞ս է ծնվում երգը: Իմ կյանքի՝ ինձ ուղղված դժվարագույն հարցերից մեկը... Հիմա, երբ տարիների արդյունքում ինձ մոտ կուտակվել են բազմահարյուր մեղեդիներ, կարող եմ վստահաբար պատասխանել՝ ես չգիտեմ, թե ինչպես է այն ստեղծվում: Ես իրոք չգիտեմ: Յուրաքանչյուր ստեղծագործություն իր արարման պահին զգացումային խտացման մի ակնթարթ է, մի առանձին հոգեվիճակ, միայն մեկ անգամ վերապրած վերերկրյա, անմեկնելի մի կացություն...»

Մեղեդին պիտի թափանցի ունկնդրի զգացումներից ներս և հեջո միայն շրջվի ու դառնա դեպի քեզ՝ իրեն քեզ համար վերջապես տեսանելի դարձնելու համար՝ իր իրական խորությամբ, իր նոր երեսակներով: Մարդու ապրած իրական տեղը ուրիշ մարդու հոգու մեջ է: Այդպես էլ երգը՝ եթե այն տեղ գտավ ուրիշ մեկի հոգում՝ ուրեմն նա կշարունակի ապրել և դրա մեջ է հենց հեղինակի իրական երջանկությունը...»

Ռոբերտ Ամիրխանյան

Ռոբերտ Ամիրխանյանը մեղեդային հարուստ երաժշտամտածողությամբ օժտված, վառ անհատականություն է, ում ստեղծագործական ողջ եռանդն ուղղված է հայ երգարվեստի մեջ իր նոր և ուրույն խոսքի ձևավորմանը: Նրա երգերը գերում են անզուգական մեղեդայնությամբ, հասկանալի և սիրելի դառնում ամենալայն ու խստապահանջ ունկնդրին: Երգերն այդ վկայում են հեղինակի սկզբունքային, բարձրաճաշակ մոտեցումների մասին, վերածվելով ազգային մշակույթի անանց արժեքների:

Մեծ, ծավալուն ու բազմաոճ է Ռոբերտ Ամիրխանյանի երգչական ժառանգությունը՝ 2 կանտատ, երաժշտական թատրոն և մյուզիքլներ, երգաշարեր, բազմահարյուր երգեր, այդ թվում՝ գրված բեմական ներկայացումների և անիմացիոն ու խաղարկային ֆիլմերի համար:

Կոմպոզիտորը երգը ծառայեցրեց բարոյա-հոգեբանական և նուրբ գեղարվեստականության խնդրին, ձևավորելով նրանում բովանդակային նոր գաղափարներ:

Ռոբերտ Ամիրխանյանի վոկալ արվեստի բազմազան ոճային առանձնահատկությունները ի հայտ եկան նրա առաջին իսկ ստեղծագործություններում, որոնց մեջ նկատվող ուրույն գծերը խորացան և ցայտուն դարձան հեղինակի ստեղծագործական և տարիքային հասունացման ընթացքում: Ընդհանուր մի հայացք ուղղելով նրա անհատականության ձևավորման ընթացքի վրա, կարող ենք առանձնացնել երկու հիմնարար աղբյուրներ: Մեկը հենված է հայ գուսանա-աշուղային երաժշտության պատմական հարուստ ժառանգության վրա, և որպես օրինաչափ մի հանգրվան

նաև հայ մեծերի՝ Կոմիտասի, Ռոմանոս Մելիքյանի, Գրիգոր Սյունու, Սարգիս Բարխուդարյանի երաժշտամտածողության սկզբունքների վրա՝ ներառելով իր մեջ նոր ժամանակներում ազգային երգի և համաշխարհային երաժշտության զարգացման միտումները: Մյուս ճյուղը տանում է դեպի 20-րդ դարի 30-ականներից Հայաստանում զարգացման ուղի բռնած մասսայական երաժշտության ժանրը: Այստեղ կոմպոզիտորը հավատարմորեն փարված մնալով ազգային երաժշտության ոգուն, լայնորեն կիրառեց նաև համաշխարհային տարբեր երաժշտական ուղղությունների նոր ընկալումները՝ ֆրանսիական շանսոնը, իտալական կանտիլենան և ամերիկյան ջազը, գերմանական լիդը և դասական երգ-ռոմանսը, բրազիլական սամբան և փարիզյան տանգոն:

Ռոբերտ Ամիրխանյանի երգերը ժանրային առումով լայն շրջանակ ունեն՝ մանկական կերպարային ցայտուն օրինակներից մինչ քաղաքացիական-հրապարակախոսական խմբերգեր, քնքուշ ջերմությամբ լի քաղաքային երգից մինչև խորը փիլիսոփայական բալլադներ, քնարական ուրվանկարներից և ռոմանսներից՝ հոգեբանական հակասական ապրումներ վեր հանող մենախոսություններ: Հետաքրքրությունների նման սփռվածքը նկատելի էր դեռևս ստեղծագործական վաղ շրջանից, սակայն տարիների հետ այն բյուրեղացել է, հարստացել նոր ինքնաբացահայտումներով: Վերջին ժամանակաշրջանում կոմպոզիտորը հեղինակել է նաև մի շարք նոր խմբերգեր, որոնք ազգային հոգևոր երաժշտության ժառանգության մասը դառնալու լուրջ հայտ են:

«Ցանկացած իմ երգ միաժամանակ և՛ սիրո խոստովանանք է, և՛ անմնացորդ հայրենասիրություն, քանի որ բոլորի հիմքում էլ նույն ապրումների դրսևորումն է և ազգային շնչին մինչև վերջ փարված մնալու ձգտումը», - խոստովանել է հեղինակը:

Կոմպոզիտորի երգերի արտահայտչականության հենասյունը խոսք-մեղեդի-հարմոնիա եռամիասնության սերտ ձուլվածքն է: Հեղինակի համար մեղեդայնության ատաղձը բանաստեղծությունն է՝ իր բովանդակային և տաղաչափական թելադրանքներով: Այս սկզբունքը հայ երաժշտաբանաստեղծական հարուստ ավանդույթի ամենատիպական շարունակությունն է: Ամիրխանյանի ձևակերպումը հետևյալն է.

«Յուրաքանչյուր չափածո խոսքի ներսում իր կերպարային պատկերներից զատ առկա է տեքստին բնորոշ հնչյունային շարժընթացը և մնում է միայն լսել այն՝ ներսից բխող թելադրանքների ամբողջությամբ»:

Բազմաթիվ ստեղծագործություններ, գրված և՛ դասական, և՛ ժամանակակից բանաստեղծական հիմքերի վրա հեղինակի նման համոզմունքի լավագույն ապացույցն են: Միսաք Մեծարենց, Վահան Տերյան, Եղիշե Չարենց, Ավ. Իսահակյան, Վահագն Դավթյան, Վահան Թեքեյան, Մարո Մարգարյան, Լյուդվիգ Դուրյան, Սարմեն, Ալիսիա Կիրակոսյան, Ռազմիկ Դավդյան, Մարինա Յվետաևա, Ռոբերտ Ռոժդենստովենսկի, Շանդոր Պետեֆի, Օմար Խայամ... ահա ոչ ավարտուն ցանկն այն հեղինակների, որոնց անդրադարձել է կոմպոզիտորը: Իսկ վերջին շրջանում

նա դիմել է նաև օտարալեզու պոեզիային: Գայուս Կատտուլուս (Իտալիա, մ.թ.ա. 1-ին դար, լատիներեն), Ջոհն Դոնն (Անգլիա, 16-րդ դար, հին անգլերեն), Վոլֆգանգ Գյոթե, Վիլիելմ Բուշ (Գերմանիա), Էմիլ Նեվիլզան (Կանադա 19-րդ դար), Էյնո Լեյնո (Ֆինլանդիա), Թոմաս Տրանստրոմեր (Շվեդիա), Վիլյամ Բատլեր Յիտս (Նիդերլանդներ)՝ այս մեծանուն պոետների գործերին անդրադառնալով՝ Ամիրխանյանը ստեղծեց մի նոր երաժշտամտաճողական ուղղություն:

Տարիների ընթացքում կոմպոզիտորի մոտ ձևավորվեցին տաղաչափության սեփական նախաձեռնություններ, ինչի արդյունքում ծնվեցին բազմաթիվ ստեղծագործություններ, գրված արդեն սեփական բանաստեղծական տեքստերի հիման վրա:

Ամիրխանյանի երգերը մշտապես մնում են արդիական, անկախ իրենց ստեղծման ժամանակաշրջանից: Երբեմն, նույնիսկ, տասնամյակներ անց նոր անդրադարձների մեջ նորովի է արթնանում նրանց շունչն ու ոգին:

Հեղինակի ստեղծագործական սկզբունքների կարևորագույն բաղադրիչների դիտարկման մեջ միանգամայն նկատելի է, որ այդքան բնորոշ մեղեդային գիծը իր մեջ ի սկզբանե ներառում է ենթադրվող լրացուցիչ հնչյունակարգ, որը կարծես ամբողջական է դարձնում մեղեդու գունաշխարհը: Այստեղից էլ բխում է հեղինակի ձգտումը դեպի նվագախմբային հնչողություն կամ ուղղակի բազմաձայնություն: Այդ խնդիրն իրագործելու հարցում կոմպոզիտորի հետաքրքրության դաշտը կապվում է առաջին հերթին դաշնամուրային նվագակցության հետ, որտեղ և դրսևորվել է գունեղ հարմոնիկ լեզվի իր վարպետությունը: Դրա շնորհիվ Ռոբերտ Ամիրխանյանի երգերը տպավորվում են հաճախ ոչ միայն մեղեդային գծով, այլև նրան ուղեկցող հարմոնիկ, բազմաձայն ռիթմական երանգներով: Ուշագրավ է հեղինակի համար՝ սպասվող մեղեդային կառույցի նախատրամադրություն ստեղծելու հարցը, որի կարևորությունը հեղինակի խոսքով ճիշտ զուգահեռի մեջ է որևէ գեղանկարի և իր շրջանակի փոխադարձ կապի մեջ լինելու խնդրի հետ: Ընդհանուր առմամբ Ամիրխանյանի ստեղծագործությունների մեջ նկատելի է այդ ներքին հավասարակշռությունը, հնչյունային երկխոսության գաղափարի առաջնահերթությունը, ինչը կարծես և հիմք է հանդիսանում նրա գլխավոր ստեղծագործական սկզբունքների համար:

Ռոբերտ Ամիրխանյանի երգերի առաջին մեկնաբան՝ վաստակաշատ երգչուհի Ռաիսա Մկրտչյանի գնահատմամբ.

«Նրա երգերը աննման վայելքի պահեր են պարգևում թե՛ կադարողին, թե՛ ունկնդրին: Այդ երգերը շար խորն են իրենց մրավորական կերպարի մեջ: Ամեն անհարձ է, որ իր ծայնային փվյալներով և անձի ներքին հասունությամբ կարող է հաջողությամբ կադարել դրանք, բայց եթե հաղթահարեց, ապա երգարվեստի դռները բաց են նրա համար...»:

Կոմպոզիտորի առջև մշտապես կանգնած է եղել մեներգչի խնդիրը: Նրա երգերի մեկնաբանումը պահանջում է ոչ միայն, կամ ոչ այնքան մասնագիտական բարձր մակարդակ, այլ նաև հոգեբանական և ինտելեկտուալ հասունություն: Գուցե

այդ է պատճառը, որ մինչ այսօր հեղինակի մեծ ժառանգության միայն մի մասն է ներկայացվել ունկնդրի ուշադրությանը, իսկ տպագրման հանձնվել առավել նվազ հատվածը:

«Կոմպոզիտորը և կապարողը՝ երկու փարբեր մարդիկ են, որ պեպք է տեսնեն նույն երազը... Եվ միշտ չէ, որ նրանք կարողանում են համադրել երազների իրենց պարկերացումները...»,- նկատել է Ռոբերտ Ամիրխանյանը:

Հեղինակի երգերի լավագույն կատարող-մեկնաբանը, ըստ էության, առ այսօր մնում է հենց ինքը՝ հեղինակը.

«Ես չեմ երգում: Միայն փոխանցում եմ այն, ինչը որ ինձ փարել է դեպի այդ մեղեդու գաղտնիքը... »:

Ժամանակի շեշտադրումների հետ կապված, ինչպես նաև հեղինակի մոտեցումների ինչ-ինչ փոփոխություններից ելնելով, Ամիրխանյանի արվեստը մշտապես հարստանում է նոր երանգներով: Հեղինակը մշտապես վերանայում է իր ստեղծագործությունները, շտկում, բյուրեղացնում ու կատարելագործում է: Անդադար անդրադառնում է տեքստերին, հաճախ նույնիսկ փոփոխելով դրանք հիմնովին: Պատահական չէ, որ ներկայացվող երգերը մենք խմբավորել ենք ի՞նչ ըստ թեմատիկայի ու ժանրի, այլ հետևել ենք նրանց ստեղծման ժամանակաշրջանին:

Այսօր վստահ կարելի է առանձնացնել «ամիրխանյանական» ճանաչելի ձեռագիրը, հագեցած լուսավոր, ջերմ, ապրեցնող եռանդով: Նրա երգարվեստը ներկայանում է որպես հայկական երաժշտական արվեստի այն ուշագրավ էջերից մեկը, որը մնայուն արժեք է ժողովրդի հոգևոր-մշակութային կյանքում:

Աննա Խաչատրյան-Ամիրխանյան

ԱՂԲՅՈՒՐԻ ՄԵՋ ՄԻ ՄԱՐԱԼ

Խոսք՝ ԱՎ. ԻՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

Երաժշտ՝ Ռ. ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆԻ

Voice

Piano

Veloce

mf

Pno.

Ազատ, անշտապ, խորին հիացումով

mf Աղ-բյու - ռի մեջ

Pno.

pp m.s. m.d.

6

Վի մա-րալ շուքն է տե - սել եղ - նի -

8va

Pno.

8

կի. ու ման կու - գա գոր գի - շեր

Pno.

11

մու-րիկ մու - րիկ եղ - նի - կին ու ման կու - գա

8va

Pno.

14

Վի - ա - լար մու-րիկ մու-րիկ եղ-նի - կին

mf

Pno.

17

Pno.

19

Pno.

22

Pno.

24

Pno.

Այն եղ - նիկ էլ — ե 3 թա-ղում մա - թա -

ի — — — — — ձայնն էլ — լը — սիկ — — — — —

ու ման կու - գա մի ա - լար մու-րիկ մու - թիկ մա - թա -

27

լին, ու ման կու գա փա - րա

Pno.

27

30

մուրիկ, մու - րիկ մա - րա - լին:

Թեթև, ճախրող արագությամբ

Pno.

33

Pno.

35

Pno.

ՄԱՅՐ ԻՄ

ԽՈՍՔ ԵՎ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ՝
ՌՈԲԵՐՏ ԱՍԻՐԻԱՆՅԱՆԻ

Հանդարտ, սրտագին

Voice

Piano

Pno.

Pno.

6

6

12

12

ա - փե - րի - ջեր - մու - թյու - նը աչ - քե -
վար - սե - րիդ ար - ծաթ - նե - րը ոնց բա -

17

17

Pno.

րիդ ————— հե - գու - թու - նը ձայ - նիդդ - դան - : : ջը
 րի ————— խոր-հուրդ - ներ քա - ռե-րիդդ - հոս - : : քը

23

23

Pno.

————— հո - գի գե - րող
 ————— խոր-հուրդ խո - րին

29

29

Pno.

Մա - - - գե - րիդ ————— հեր - մակ քո - դը

36

36

Pno.

————— քո ————— ժը - պիտն ————— իմ հո - գին միշտ ————— ջեր-մաց -

43

նող ————— իմ ————— հա - լա - զատ ————— քըն - քույշ —————

Pno.

50

— լավ իմ մա - մա քեզ եմ եր - գում ————— իմ ան - գին —————

Pno.

59

իմ ————— հա - լա - զատ ————— քըն - քույշ ————— լավ իմ մա -

Pno.

66

մա մայր եմ ա - նուշ ու ան - գին

Pno.

74 2.

Pno. *p*

79

Pno.

ՄԻ ԱՐԵՎ ՈՒ ԴՈՒ...

♩ = 82

Խոսք և երաժշտություն՝
ՌՈԲԵՐՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆԻ

րեղ

mp

5

9

3

3

3

Բարկ — մի ա — ռկ
Որ — դա՛ռ տե — լից

քո շուր — թե — լին — է ի —
այդ — քան դու բույր — ես քա —

12

3

3

ջել
ղել

սեր — ու հույ-գեր
որ — աղ-բյու-րից

քո հա-յաց -
այդ-քան դու

15

3

քի — մեջ փրկն - ջել
ցող — նս քա - ղել

մի — ա-րև ու դու

18

18

ոչ եր - կին - քը

21

3

այն - քան պարզ ու ջինջ —

ինչ - պես բյու - թել

24

24

մի — ա-րև ու դու — ոնց եր -

27

27

կին - քը — աշն-քան պարզ ու ջիւշ — ինչ-պես բլու-

31

31

րեղ

35

35

39

Վի — ա-րև ու դու —

3

ոնց եր -

42

կին - քը —

այն - քան պարզ ու ջինջ —

45

3

ինչ-պես բյու - թեղ —

48

Վի — ա-րև ու դու —

3

ոնց եր - կին - քը —

51

ալն-քան պարզ ու շինչ — ինչ-պես բյու - թեղ

51

mp

55

բյու - թեղ ինչ պես բյու -

55

58

թեղ

58

ԱՇԽԱՐՀԸ ԳՐԿԵԼ ԵՄ ՈՒԶՈՒՄ

ՌՈՒԲԵՆՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ
Խոսք՝ Գ. ԲԱՆՆՈՒՐՅԱՆԻ

Voice

ՈԳԵՎՈՐ ԱՇԽՈՐԺՈՎ

Piano

f

5

Pno.

9

Pno.

§

13

Pno.

17

Pno.

21

mf

Դեռ լի է բա - ժա - կըս - շա - դով ու շո -
 Բա - ժա - կըս աղ - բլուրն է կյան - քիս ու եր -
 Բայց շա - րը նո - լից է դիմ - քում նեղ դա -

Pno.

24

դով, շուր - քե - րա դեռ լի են դո - դով, —
 դիմ, շա - էի պես պա - ճեկ հիմ ձեռ - քիս, —
 վեր, հըն - շում է մա՛հ - վան շուրջն ա - վեր, —

Pno.

28

ու ես ան - համ - բեր,
 ինչ - պես սուրն ան - շեղ,
 ու ես ան - համ - բեր,

Pno.

32

ու ես ան - համ - բեր,
 ինչ - պես հուրն ան - շեղ,
 ու ես ան - համ - բեր,

բա - ժա - կրս պար -
 ես մա - հը հեր -
 բը - ունց - քնս պըր -

Pno.

35

պիլ եմ - ու - զում
 քիլ եմ - ու - զում
 կիլ եմ - ու - զում

պար - պիլ...
 հեր - քիլ...
 պըր - կիլ...

Pno.

39

բա - ժա - կրս պար - պիլ եմ ու զում,
 ես մա - հը հեր - քիլ եմ ու զում,
 բը - ունց - քնս պըր - կիլ եմ ու զում,

պար - պիլ ու ար -
 գա - ի - քը կեր -
 բա - ժա - կրս փըր -

Pno.

42

րել եմ ու-զում, ար - րել ու ապ - րել եմ ու -
 տել եմ ու-զում, կեր - տել ու ապ - րել եմ ու -
 կել եմ ու-զում, աշ - խար - լը գըր կել եմ ու -

Pno.

45

զում _____ պար - պել _____ ար - րել, ապ -
 զում, _____ գա - լիք _____ կեր - տել ապ -
 զում, _____ գըր - կել _____ սի - րել ապ -

Pno.

49

⦿ Go To Fine

րել: _____
 րել: _____
 րել: _____

Pno.

53

⦿ Fine

Ապ - րել! _____

Pno.

57

Pno.

57

60

Pno.

60

ՔԵԶ ՏԵՍԱ՝ ԴՈՒ ԻՆՁ ԺՊՏԱՑԻՐ

ԽՈՍՔ ԵՎ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ՝
ՌՈՒԲԵՐՏ ԱՍԻՐԻՆԱՆՅԱՆԻ

$\text{♩} = 124$

4

Pno.

7

Pno.

10

Pno.

14

Pno.

18

Քեզ տե-սա — դու ինձ ժըպ-տա - ցիր — իմ

Pno.

22

սիր - տը էի - ա - նում էր և իմ սե - րը փո - թոր - կում էր քո հը-

Pno.

26

մայ - քը հըր-դե - հել է իմ հո - գին

Pno.

26

sf

3

30

այդ պա-հին փ գա-րուն բաց - վեց ուր

Pno.

30

34

խոս-քող կար-կա - չո՞ւմ էր լուր՞ք հա - յաց - քող ինձ կան - չո՞ւմ էր ու սի-

Pno.

34

38

րո հուր թե-վե - րով ինձ տա - նում տա - նում ինձ տա-

Pno.

38

42

տում ——— տա - ւում ——— Լա-լա-լա - ւա - ւա-ւա

Pno.

47

Pno.

51

իմ անգին քոնկն ես թե-

Pno.

55

պիտ ——— բայց սեր իմ հե - ուա - ցել ես ե-րա-

Pno.

59

դի պես շը - քա - ցել ես շը-գի-տեմ թե ուր որ - տեղ ես քեզ փրկաւ -

Pno.

63

րեմ

Հուլս հո-գի— տեկն իմ հա-վեր-

63

Pno.

67

ժի

քեզ սիրտն իմ փրկաւ - րե - լով է քո շու-

67

Pno.

71

քով փրկաւ քալ - լի - լու է փար-վե - լու է քո լույ - սին - ու սնը-

71

Pno.

75

տին — հո - գուն հա-րա - զատ — ո - գուն

Pno.

79

լա - լա - լա - լա - լա-լա

Pno.

83

Pno.

88

Pno.

f

92

Փար-վե-

Pno.

96

լու է կա - ռո - տով քո սըր - տին սըր - տին քո հո-

Pno.

100

գուն սըր - տին քո կյան - քին

Pno.

103

լա - ռա - լա լա - լա լա - ռա - լա ռա - լա լա - ռա

Pno.

106

Pno.

106

110

Pno.

110

ՀԵՌԱՎՈՐ ԻՄ ՄԱՅՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

♩ = 110

ԵՐ.՝ ՌՈԲԵՐՏ ԱՄԻՐՆԱՆՅԱՆԻ
Խոսք՝ ՀՈՎՀ. ՂՈՒԿԱՍՅԱՆԻ

Դու

f

FINE

5

2որ գի - շեր օ - տար երկ-րում այս եր - գում ես
ես գի - տեմ կը - գա կառ - նի ինձ իր - գիր - կը շերմ

9

իմ Հա-յաս-տան իմ մայր հե - ու - վոր քո հուր կա-
Ար - մեն - յա քո նա - վը ան - գին Ար-դեն իմ

14

դո - տը
հույ - սը

ալ - բում է որք իմ ո - գին
առ - նում է ույժ ու թե - վեր

դու ես
մենք շու -

18

դու
տույ

կան-շում հեռ - վից ա - մեն
պի - տի լի - նենք մի - ա - օր
սին

ծա ծա -

22

բալ

եմ

քո հողն ու ջուրն եմ ու գում

25

քո ա - րևն եմ տես-նում ես իմ
հ - րա -

28

գում Ջոր գի - շեր o - տար երկ-րում այս եր -

32

գում նր ես դու նր ես

NA SHLEDANO, MILOVANÀ PRAHA...

ՅՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ, ՄԻՐԵԼԻ ՊՐԱԳԱ

ԽՈՍՔ ԵՎ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՌՈՐԵՐՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆԻ

$\text{♩} = 92$

Voice

Piano

Pno.

Pno.

Pno.

18

A - hoy! - - - - - nas - hle - da - no
Հի - ում աշ - խան փ - օր

Pno.

22

mi - lo - va - ná Pra - ha jsi mės - to krá - sy
համ-փոր-դի կըր - քերն ինձ տես-ցրիւն աշ - խարհն ալր

Pno.

26

lās-ky a štēs - ti mės - to dob - ra a svēt-lých
գո-յի հան - փարն ալր ափ-սու շու - տով ալիս բա-ժան-

Pno.

30

— snū — Čes - ko sbo - hem
փնւ Զեկս-իս դե - ինչ

Pno.

34

e čas o - de - jit vlaž-ný můy ka - pes - nik
 Լը-ռիկն հը-րա-ժեշտ Թաց է Թաշ - կի-նակն իմ

Pno.

38

to - če - ni ko - la tr - há mi srd - ce - vzbu - zu - je ve
 առ-ժի ալը - տույ-տը հըմ-շում է սիրտն իմ փար-վում ինձ առ-

Pno.

43

mně to - u - hu - Jak se mi dra - há
 առց - տի Լա - թուն Օ, առ - մո ռաց է

Pno.

47

váš - ni - vé vzpo - min - ky ti - si - ce mo - leb
 հու-շե-րի շա - բանն ալս հա-գար ա - դոթք քեզ

Pno.

51

ús - měv - ným snóm
 Ժրպ-տա-լույս Է - րադ

Pno.

55

Nas - hle - da - no - - - mi - lo - va - ná Pra - ha bo - ži
 սի-րի-լի իմ Պրա-գա սըր-բա-

Pno.

59

svá - ta ze - mně Ach, ja - ký krás - ný den ta - dy
 լույս Էող Էրկ - Լի Ինչ ղրախ-տա յիկ Է օրս ալս տեղ

Pno.

62

zni pi - seň kne - za - pla - ce - ni jak kaž - dý krok ko - lem
 իմ շուրջ լի քաղցր-ա-նուշ լեզ-վի Էրկ-Էրկ ալս - ԷԷ-վում Էն

Pno.

65

65

Pno.

mě šťast-ný den vždic - ký svět - la

me shast-ný den vzhdic - ky svet - la

68

Žit - vmi - ru - mo - je vzác - ná Pra - ha srd - ce mės - ta
հ - վիւ ւն - խոյ ւն - գիւ իմ Պրագա — Լեւր - տիր իւր գաւրուս -

Pno.

71

71

jak krás - ná je tvo - je vzpo - mín - ka Bůh vám

h - řadu mň - řadu mň - řadu mň - řadu mň - řadu mň - řadu mň - řadu mň

Pno.

74

3

žeh - ne po - řád na - vždy La - la - la la - la - la - la -

74

լիւյս հաւն - փա - րու աւն - մար

Pno.

77

tvo - je vzpo-min-ka Bůh vám

Pno.

81

žeh - ne po - řád na - vždy La - la - la - la - la,

81

Pno.

85

vzpo-min-ka Bůh vám

85

Pno.

89

žeh-ne po-řád na-vždy Nas - hle - da - no

89

Pno.

ՉՈՂՈՑ ՄԵՆԻ ԴԻՎՈՈ

ԵՐԳԻ ՍԵՂԵՂԻՆ ՍՏԵՂԾՎԵԼ Է ՈՒԿՐ. ԺՈՂ. ԵՐԳԻՑ
ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ԱՌԱՆՁՆԱՅՎԱԾ ՏԵՔՍՏԻ ՎԵՐԱ

Медленно, распевно

♩ = 60

ՈՌԲԵՐՏ ԱՍԻՐԽԱՆՅԱՆ

Tenor

Piano

T

Pno.

T

Pno.

14

T

8

Pno.

18

Rubato

T

8

Чо - гос ме - ни див - но — чо - гос ме - ни чуд - но

Pno.

23

T

8

чо - гос — ме - ни див - но вже чет - вер - тый ве - чир ми - ло - го не

Pno.

28

T

8

вид - но — вже чет - вер - тый ве - чир ми - ло - го не -

Pno.

32 *Sotto voce*

T 8

вид - но *pp* М...

Pno. 32

37

T 8

ми-ло го не вид - но

Pno. 37

rit.

ԴՈՒ ԳԱԼՈՒ ԵՍ ԱՅՍՕՐ...

Երաժշտ' Ռ, ԱՄԻՐԻԱՆՅԱՆԻ
Խոսք' ՍՈՒՐԵՆ ՍՈՒՐԱԴՅԱՆԻ

Voice

$\text{♩} = 50$

Piano

mf

6

A tempo

$\text{♩} = 94$

Pno.

sfz

10

Pno.

12

լու հս այս - օր
լու հս այս - օր

Pno.

15

Տես
այդ
հո
- - - - - տուն է հո - գիս
վերն են ա - տուն

Pno.

18

==

ես խեն-թա - ցած
դու հե - քիա - թից

գե-տի պես գա - լիս եմ քեզ
թը-ռած իմ կա-պույտ թըռ-չյուն

հե - ու -
հըրհ-վան-

Pno.

21

վոր
թից

իմ ան-գին
վի ար-տույտ

քո ջերմ կա - ռո - տով
տես վեր բար - ծրա - ցել

ես 3-աի-
նու եր-

Pno.

24

բաժ
գում

հմ
է

իմ ջինջ — հ — լազ — ես քեզ երդ —

Pno.

28

վում եմ համ — փան — եմ պա — հել քո ինչ-պես ծիլն ա — լե — վի ու բող —

Pno.

33

rit.

բոջն անձ — լե — վի որ լե — լեց ինձ ան — հաս առտղ ու սեր — սեր

Pno.

40

1. *A tempo*

Pno.

43 2.

Pno.

43 = 94

47

Pno.

50

Pno.

53

Pno.

56

իմ ջինջ — ե - թաղ — ես քեզ երդ - վում եմ համ -

Pno.

60

փան — եմ պա - հել քո ինչ-պես ծիլն ա - թե - վի ու բող - բողն — անձ - թե -

Pno.

65

վի որ թե - թեց ինձ ան - հաս աստղ ու սեր — սեր —

Pno.

$\text{♩} = 50$

73

իմ — ջինջ ե - թաղ դու գա - լու — ես — այս - որ

Pno.

79 $\text{♩} = 94$

hmf uhr

Pno.

Viollo

82 uhr...

Pno.

Viollo

ՔՈ ԼՈՒՅՍՈՎ ԵՎ ԻՄ ԼՈՒՅՍՈՎ

Խոսք և երաժշտություն՝
ՌՈՐԵՐՏ ԱՄԻՆԱՆՅԱՆԻ

Voice

ՋԵՐՄԻԿ ՀԱՆԴԱՐՏՈՒԹՅԱՄԲ

Piano

mp

Pno.

4

Pno.

7

fz

p

Pno.

10

13

Pno.

17

Pno.

Ուր էի-մա նա-յում եմ ես մի ան-հուն հ - րազ,

Ուր էի-մա նա-յում եմ ես

20

Pno.

— մի տա-քուկ կա - րոտ — հի-շեց-նում են քեզ...

23

Pno.

Այս հու-շի դի - մանց չիմջ այս հու - շի դի -
 և հու - շերն այն

26 մաց, ա - դո - քում եմ ես, ա - դո - քում եմ ես, ու շը - շըն -
 ջինջ փա - քաթ - վում են ինձ, փա - քաթ - վում են ինձ, ու շը - շըն -

Pno.

29 ջում ու շը - շըն - ջում քեզ ծա - նոթ քա - ոհր, ցո - լում է—
 ջում ջում մեզ ծա - նոթ քա - ոհր,

Pno.

32 լույս պատ - կե - րը քո պատ - կե - րը կըր - կին, Լուս, առ -

Pno.

36 տես լուս, առ - տես, փար - վում են ինձ Լու - շի - րը երկ - նա - յին սի -

Pno.

39

րո, ու տա - նում — դե - պի դա - լար — էր -

Pno.

42

վիտն ախն — եր - շա - նիկ սի - րո, ախ, ար դյոք —

Pno.

45

— ի - ռավ է թե — ե - ռազ հե - քիաթն ալս — թան - կա - գին,

Pno.

48

հու - ռք քո, որ հըր - դե - հել է, — այր - վող

Pno.

51

— հո - գին իմ, — նոր, կըր - քով — գե - րում է — ինձ ժը -

Pno.

54

պի - տըդ — հա - րա - գատ ու ջինջ, շուր - ջը մեր —

Pno.

57

— թը - վում է — թե չը - կա մեզ - նից բա - ցի ո - ջինջ, —

Pno.

60

նս գի - տեմ՝ դեռ կը - հաս - նեն ի - բար աստ - դերն այն — մե - նա -

Pno.

74 ♩

սով: ֆա մի դո ւա ռե,

Pno. *mp*

77

ֆա մի դո ւա ռե,

Pno.

80

fz

Pno.

83

Pno.

86

pppp

3

Pno.

ԵՐԵՎԱՆԻ 2750 ԱՄՅԱԿԻՆ

ՌՈՒԲԵՐՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ
Խոսք՝ Գ. ԲԱՆԴՈՒՐՅԱՆԻ

♩=80

58

[illegible]

26

Ա - րևն ե - րե - րու վառ
 հա - լող մեր - ճին
 հույ - սի ու - Շեն եր - ցա -

29

կին - քն
 փառ - քի դար - քը - նոց
 գի - րու ջղա - հրն - ձան ես ես

32

կյան - քի օր - րան գիրկ
 ա - ռառ սե - դան իմ սուրբ մայր - րան - կան
 Մա - սիսն ես ա - հել

35

ան - հուն փ - գիրք
 ցա - հել Դա - վիթն ես ես
 ա - րև-շող ու
 ա - րև-շող ու

38

Մ

Հար հա-վեր-ժող մայր ե - ռե-վան
լույս իմ քա-ղաք մայր ե - ռե-վան

38

3

3

f

53

սուրբ մայ - րա - կան ան-հուն փո գիրք ես

56

ա-րև-շող ու հար հա-վեր-ժող մայր Ե - րե - վան

60

ա - րև - շող ու հար հա - վեր - ժող մայր Ե - րե -

rit.

63

վան Ե - րե - վան

ԻՄ ԼԱՎ ՄԿՆԻԿ ...

ԵՐԳ՝ "ՊՈՒՅ ՊՈՒՅ ՍՈՒԿԻԿ" ՖԻԼՄԻՑ

ՈՌԲԵՐՏ ԱՄԻՐՆԱՆՅԱՆ

Ջերմ և ընդգծված սիրով

5

Իմ լավ թող որ — մեկ-նիկ սրի-ռեմ

Pno.

10

լը - սիր դու ինձ քո շուրջ եմ - դեմ քա-դեմ — երկ-նից ան-գին — զար-դեր

Pno.

15

15

Pno.

ցո-ղեմ
թող քեզ

քո շուրջ
սրբ - տի

ծաղ-կուն
կը - ռակ

հո-վեր
բե - ռեմ

20

20

Pno.

3

1.

2.

շա-ղեմ երկ - նից
ինչ - որ ու - գես

ա - ռատ
այն էլ կա

գան-ձեր —

նեմ

25

25

Pno.

Մի-այն թե ինձ հա-ջող - վի պըրծ-նել այս կո-կո - սի դա-ժան հի - թան-նե - թից

29

29

Pno.

Աղերս ու լաց

տես թե-ինչ կա-նեմ տես ինչ-եր-կա-նեմ որ ար-ժան լի-նեմ քեզ — քեզ — վի-

rit. —

34

Ռիթմի մեջ

այն ես քեզ... հմ լավ մղկ-նիկ սպա-սիր

Pno.

40

դու ինձ որ ես ել - նեմ կո-կոս — բան-տից այն ժամ

Pno.

46

քեզ հետ ին-չեմ կա-նենք ինչ կա-մ-

Pno.

rit.

50

նախ այն էլ — կա - նենք:

Vivace

f

Pno.

Ցանկության դեպքում կարելի է 51-րդ տակտից հետո կրկնել ամբողջը սկզբից մեներգի սկզբնական մասը փոխարինելով ջութակի նվագով՝ ինչպես ֆիլմում:

ԻՄ ԿԱՐՈՏ, ԼՈՒՌ ԴՈՒ ՄԻ ՄՆԱ

ՌՈԲԵՐՏ ԱՍԻՐԽԱՆՅԱՆ
Խոսք՝ Գ. ԲԱՆՆՈՒՐՅԱՆԻ

ՊԱՐԱՅԻՆ ԱՇԽՈՒՅԺՈՎ

7

13

1.

18

18

Ազատ ու անշտապ հուզումով

21

sf Իմ կա - րոտ, — լուռ - դու մի մը -
 Իմ կա - րոտ, — Լու - ռըս մի մա -

21

26

Լա, րի, սե - ռըս մի Խա - չիր, մի - Կե - ուս -
 Թող ուտ - քնդ Էնո - վում չը - գա - քա -

26

31

Լա, րի, Իմ - սըր - տի կան - չին քաղ դու մի — մը -
 Էլ - սպա - սեմ դար - ծի Էս օր ու ուս -

31

35

նա _____ փո գը - նա: Դար-ձիր այ ան - սիրտ,
 րի, _____ ետ ա - րի: Թող ուտ-քող հեռ - վում

35

40

փո - հե - ուա - նա, իմ - սըր - տի կան - չին քար դու
 շը - գա - քա - րի, կը - սպա - սեմ դար - ձիր ես օր

40

45

փո _____ մը - նա _____ փո գը - նա
 ու _____ տա - րի, _____ ետ ա -

45

49

րի: ետ ա - րի:

49

ՔՈՒՅՐԻԿ ՋԱՆ

Խոսք և երաժշտություն՝
ՌՈՒԲԵՆՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆԻ

/Մեղմիկ, ջերմորեն, խորունկ և անշտապ/

FINE

վարդ է բաց - վել դու վար դի մեջ,
 քո վար սե - ըն էլուսք ու սա թափ
 քո կեց - ված քն ե դեպ դա - լար,

վարդն իմ սիրտն է, զան
 փր - դիր վար սե - լով զի - ջան
 փար - ված ա - ռե - վի լու - ռսին

չե - դիր քո շուրջ նա - զանք ու լուս
 նյր - ված սիրտն իմ զա - լուս
 Ն - բնա ի վեր նա - ռուս կեղ - քած
 քո ի վեր նա - ռեք կեղ - քած

29

փար - ված գա - րուն րու - րող և - րա - զին
 ար - ցուն քի - մեջ տե - սավ լույս - րազ,
 քե մա - րես դու ես էլ կը - մա - րես,

29

33

Հե - դիր շուր - ջրդ նա - զանք ու - լույս
 Ար - ված սիրտն իմ կա - րոտ դար - ցած
 ուսն քեզ էլ շունչն իմ գուր - է

33

37

սիրտն իմ ստուն է քո
 Ար - ցուն քի - մեջ
 ու - րե շու - նեն

37

41

լուս - քիկ ջան:
 քիկ լուս:
 ջան:

41

ՆԵՐՒՐ ԻՆՁ, ԵՍ ՔԵԶ ՑԱՎ ԵՄ ՊԱՏՃԱՌԵԼ

ՌՈՒԲԵՐՏ ԱՄԻՐՆԱՆՅԱՆ
Խոսք՝ ԱԼ. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆԻ

$\text{♩} = 66$

Երգային, մեղմ և անշտապ

12

System 12: Treble clef staff is empty. Bass clef staff begins with a treble clef and a key signature of two sharps (F# and C#). It features a complex melodic line with many beamed sixteenth notes, a triplet of eighth notes, and several measures with a fermata. The system ends with a double bar line.

16

System 16: Treble clef staff is empty. Bass clef staff continues the melodic line. It includes a triplet of eighth notes, a measure with a fermata, and a section marked *8va* with a dashed line. The system ends with a double bar line.

18

System 18: Treble clef staff is empty. Bass clef staff continues the melodic line with various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes. The system ends with a double bar line.

21

System 21: Treble clef staff is empty. Bass clef staff continues the melodic line. It includes a section marked *8va* at the bottom right. The system ends with a double bar line.

24 Հանդարտ, պատմողական

24 նե-րիր ինձ ես քեզ ցավ եմ պատ-ճա - ռել, սե-րը այդ-պես է, —

p

27

27 **Rubato**

sfz

31

31 սե-րը այդ-պես է, դառն է հո-շո-տող ու աստ-վա-ծա-լին ե-րա-զող-նե-րի հա-մա-ճա-րակ է, —

33

33 տա-սը հար-վա-ծով զար-կում է նա ցա - վին, զար-կում է նա ցա - վին,

36 սե-րը աղ-պես է, — մաշկ է նա ձը-գունդարծ-նում է մի գիծ և նը-պա-տա-կըդ դարծ-

39 նում հոգ-նա-կի, ցավ եմ պատ-ճա-ռել, ցավ եմ պատ-ճա-ռել, ու

42 դու չես լա-լիս — դու, որ սը-նուն-դըս հան-ցան-քի հետ եմ շը-փո-թել կյան-քում

45 և դու չես կա-րող հաս-կա-նալ թե ես ին-չու եմ վալ - ռի

48

3

ցալ եմ — պատ-հա - ուի ցալ եմ — պատ-հա -

48

51

ուի,

51

53

Շշուկով

Նե - թիթ ինձ...

53

55

Նե - թիթ ինձ...

55

Նոր մի ալիքով

57

57

մի դու չես կարող հասկա-նալ թե ես ին-

62

62

չու եմ վալ - թի և ինչու եմ ես լա-լիս այս-պի-սի խո-շոր ար-ցուն-քով,

67

67

ինչու մեջ-քիս մեջ հա-հուլքն է ապ-րում և օ-րենքն ապ-րում իմ կո-ղե-րի

72

72

մեջ... իմ — կո-ղե-րի մեջ... չո-գին իմ բաց է ու մեկ է որ-

77

պես մեր-կու-թյան նը - կար նա պարուր-ված է ա-մոթ-խա-ծու-թյամբ և մերկ ու-քե-րին

77

83

մեղ-քի թե - լերն են խը-ճըճ-վել ա - հա, խը-ճըճ-վել ա - հա...

83

88

նվ ես հար - ցում եմ ա - նում առ - տը-ծուն' ին-չու եմ տը-

88

91

խոր ին - չու ես շեմ կա-րող թող-նել վեր - քե - ռես, վեր-

91

94

քե-րըս ձյան վը-րա, ա-րեն ին-չու է փալ-փը-լում հեռ - վում, ես ծի-ծաղ - նե-

94

97

րի մի բուլ է-յի դեմ-քիդ և օ-դիկա - թիլ համ-

97

100

բույր է-յի ես մի, ո-րի սար - սու - ոը սա - հում է — մեջքն ի վաղա-հում մեջքն ի

100

103

վար...

103

Շուկային երգախոսություն

105

Նե-րիր ինձ ես քեզ ցավ եմ պատ-հա-

107

ոեւ, սե-րը այդ-պես է, —

109

դառն է հո-շո - տող ու աստ - վա-ծա - լին

111

և այն-քան լավ է, որ դու չես լա-լիս որ դու չես լա-լիս...

113

աշ-քե-րը 2ըր-2իւր դե-պի քո ներ-սը, ետ տար ձեռ-քը քո և — ցը-տե-սու - թյու՛ն ա-սե՛նք մեկ-մե-

113

116

կու

116

119

119

123

123

rit.

sfz

ppp

8va

ԱՊՐՈՂՆԵՐԸ ԹԵ ԱՊՐԵԻՆ ԻՄ ՄԵՋ...

ՌՈՐԵՐՏ ԱՍԻՐԻԱՆՅԱՆ
Ըստ ԱԼ. ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆԻ

♩ = 60

3

5

10

Մե - նա - վոր ու լուռ ————— խո-կում է լույս ե - թագն իմ մեջ

12

սպա - սու - մի հի-շով ————— լըց-նում վայր-կյան - ներն ան-վերջ ուր հույն ան-հույս փար-

15

վաճ հոգ - վույս հանգ-շում է լուռ

sf

17 3 3

Մեռ-նող - նե-րը թե մեռ - նե - յին իմ մեջ

19

չե-յի զգա ես ինձ այս քան մե - նակ

19

p

21 3 3

ապ-րող-նե-րը թե ապ-րե-յին իմ մեջ

21

չե-յի զգա ես ինձ այս քան մե - նակ այս

24

քան մե-նակ — ես նը-կա-րեի եմ իմ մե-նու - թյու - նը — Հա-լիւ-ժա-

24

3 3

27

լուսն իմ — սպա - սու - վի ընդ - ե-լուզ - ված — հի - ա-ցումն իմ հա-վա-

3 3

30

տամբն է — վի - րա - վոր սի-րոտ ար - բուն-

3

32

քի որ — սպա - սու

3 10

33

վի — ար-ցուն - քով ո-ղող - վել — են դար-պաս-նե-րը սուրբ եր-կուն-

3 3

36

rit.

36

39

39

42

1

42

3

3

46

2

46

rit.

ppp

ՄԻՐԵՐԳ "ՏՂԱՄԱՐԴԻՔ" ԿԻՆՈՆԿԱՐԻՑ

Երաժշտ. և խոսք՝
ՌՈՒԲԵՆՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆԻ

(♩ = 88)

ՈԳԵՎՈՐ ԱՇԽՈՒՅԺՈՎ

5

9

13

16

19

mp քո համ-բույրն այ - րում է սիր - տըս, քո կա-րոտն ար -
 Դու գը - նում ես, ախ, գը-նում ես, ու եր - կին - քըս

19

22

ցունք հո - գու - մըս, սիր-տըս քեզ է, քեզ է լուռ տեն -
 վառ մըթ-նում է, կա - րո - տի ար - ցունքն է ինձ տան -

22

25

չում, ան - գի
 չում, ան - գի

25

28

նրա, նրա:

Դու երկ-նիս Բայց նո-րից կա - պույտ ցո - լում ան-հունն ես, է աստ - ղըդ,

28

31

ա - մե - նից քոն - քույշ ա - նունն ես, իմ ե - բազն ես հա - վա - տում եմ որ կո - գաս դու, կը - բե - բես ինձ

31

34

վառ նոր ու ան - մա - բուն, դու եր-գիս նր - մի ար - շա - լույս, Բայց նո-րից ցո -

34

37

վազն լում ու բառն ես, իմ սի - բո գրն - գուն քո-նարն ես, է աստ - ղըդ, հա - վա - տում եմ որ կը - գաս դու,

37

40

իմ ա-րեմն ես վառ այս աշ-խարհ - հում: Պա-րա-բամ պամ պա-րա բամ-պամ
 լը-բե-րեն ինձ նոր փո ար - շա - լույս:

40

43

պամ, պա-րա-բամ պամ պա-րա-բամ պամ պամ, պա-րա-բամ պամ պա-րա-բամ պամ

43

45

պամ պա-րա-րա-րա բամ պա-րա բամ պամ պամ, պա-րա-րա բամ պամ

45

47

Պա-րա-բամ պամ պա-րա բամ-պամ պամ, պա-րա-բամ պամ պա-րա-բամ պամ

47

49

պամ, պա-րա-բամ պամ պա-րա-բամ պամ պամ պա-րա-րա-րա բամ պա-րա բամ պամ:

49

51

պամ, պա-րա-րա բամ պամ պա-րա-բամ պամ պա-րա-բամ,

51

54

պամ պա-րա-բամ պամ պա-րա, պամ պա-րա պամ պա-րա, պամ, պամ:

54

rit.

ԱՐԾՎԱԹԵՎ ԻՄ ՔՈՒՅՐ ...

ԽՈՍՔ ԵՎ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՌՈՐԵՐՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆԻ

$\text{♩} = 70$

Մեղմ, փաղարույշ շարադրանքով

12 *p* քա - ղա - փի ծալ - ըին բազ - մած - արծ - վա - թև իմ քույր ինչ կա - թուտ -
Արծ - վա - թև ան - գին իմ քույր սա - վառ - նիր ա - զատ փի - ալն խընդ -

15 ներ կան թո հո - գում շու - տով պի - տի հախ - ըս թե - վե - թոդ
րեմ օգ - նիր և ինձ հախ - ըել քեզ հետ հե - ռուն տա - նող համ -

19 3 քազ թո ան - մո - ռաց սի - թո կան - շով փար - ված հու - շին ան - անց սի -
փով օգ - նիր փընտ - ըել իմ կո - թուս - յալ կե - սին իմ ան - նը - ման սի -

24 թո
թուն

24 *rit.* պի - տի թո դեմ քազ - վի եր -
գու - ցե փոր - ծես օգ - նել և

27 *a tempo*

27

կին - քը լայն է - գերք երկ - նի ճախ - լանք ա - գատ վա -
 րնձ քեզ էնտ ճախ - ընդ էն - ռու եր - կինքն ր - վեր հույ-

30

30

ելքն ու - նայն կամ թե պի - տի փոր - ձես փրկա - ընդ գրա - նել թե - վա - կո -
 սի կան - չու գու - ցե ն ես փոր - ձեմ փրկա - ընդ գրա - նել իմ կո - թու -

33

33

թույս գույ - գիդ քո ա ն - նը - ման սի - թուն կա - թո - տա - թաղձ Հույ - սով
 սյալ գույ - գին իմ ա ն - նը - ման սի - թուն իմ էո - գե - լույս կե - սին

36

36

ինչ է - թաղ է քեզ պա - տել պատ - միր դու ինձ իմ -
 ինչն է ինձ օգ - նում ապ - ընդ էն - ռու ճամ - փի հույ -

Մարտիկ

39

Գու-ցե նա-կ պի-տի հեռ-
գու-ցե կա-րող լի-նեմ հեռ-

42

42

45

վում վում փրկա-րես թե-վա-կո-րույս զու-գից թո ան-նը-ման սի-րուն կա-րո-տա-
45 վում վում գըր-նեկ իմ կց-րու-սլալ զու-գին իմ ան-նը-ման սի-րուն իմ հո-գե-

48

բաղձ լույս հույ-սով կե-սին ինչ ե-րազ է քեզ պա-տել հեռ-ուսի-
48 ինչն է ինձ օգ-նում ապ-րել

51

ինձ իմ քույր - /մունջ/

51

54

54

Morendo -

pppp

*) Բազմակի շարունակական լրացուցիչ կրկնումներով մարեցնել հնչողություներ

ՄԵՐԸ ՉՈՒՆԻ ՏԱՐԻՔ

Խոսք և երաժշտություն՝
ՌՈԲԵՐՏ ԱՄԻՐԱՆՅԱՆԻ

$\text{♩} = 80$

The musical score is written for voice and piano. It begins with a tempo marking of $\text{♩} = 80$. The first system shows the vocal melody and piano accompaniment in 4/4 time. The piano part features a steady eighth-note bass line and chords in the right hand. The second system continues the melody and accompaniment. The third system includes a key signature change to one flat (B-flat major or D minor) and a dynamic marking of *mp*. The fourth system shows the vocal melody with lyrics in Armenian and English. The piano part continues with chords and a steady bass line. The fifth system includes a dynamic marking of *p* and continues the vocal melody and piano accompaniment.

4

7

11

11

mp

p

0 - րը փար - ված օր - վան անց-նում է ան - վարձ
Սե - րը չու - իի տա - րիք ապ-րում է ան - վարձ

14

անց-նում ան-վե-րա-դարձ տա-նում է թանկ հու-շեր
գե-րում է քեզ փնշ վերջ կան-չում տա-նում եր-կինք

14

18

փռչ-րում փրկ-րուն հույ-գեր
հասց-նում ա-րեւ-նե-րին ու կան-թեղն այր-վող բույնն օր-այն-

18

21

վա- կա-խար-դում է հա-ռագ-լույ-սով փա-թաթ-
տեղ- որ սի-րուց դու լուռ հեր-կիզ-վես ու դառ-

21

24

վում են ինձ
նա սեր ապող կա-րո-տի ծաղ-քի հաղ-թանք
նա գի-տա-վոր նա - թի քի հաղ-թանք

24

27

նո - րոգ-վում է մի - ան - հուն Ե - րազ սի - րո Կըր - քով Գե - րես սի - րո Էն - ան

27

30

Քիս Թո - մեր անց - նող օր - վա Լուս Իր - մով Ինչ - պես Սեր - ասող

30

33

մար-մը - րող ցո - լանքն իմ մեջ պա - րու - րում է մի հո - Գի - սա-վոր ցոլ - քով հախ-րես սի - րո Կըր -

33

36

Զիկ Ե - րազ Հո - Գի Գե - րող պատ - Կըր Դա - րու Ես իմ Զուլ Գաղաթու - րես Լուս Էն - ան Լուս Իր մով

36

40

40

43

46

49

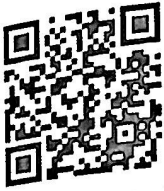
52

54

100

սեր ընդ...

mp

ՔՈ ԱԶՔԵՐԻ ԽԱՎԱՐՈՒՄ...

...կարծես երգ լինի՝ արցունքից կախված...

ԵՐԱԺՇՏ՝ ՌԱՍԻՐՈՒՆՅԱՆԻ
ԽՈՍՔ՝ ՎԱՀԱԳՆ ԴԱՎԹՅԱՆԻ

Moderato

Հանդարտ, անշտապ և ազատ

mp

16 Կիսաերգ-գրույց

Քո աչքի - լի խա - վա - լում
Վա - ղը կը գամ քեզ հա - մար
Վա - ղը կը գամ ա - փիղ մեջ

Ժա - մա - դուր - վե՛ն թող ալս -
Վի - մաք - լու - թյուն կը - բն -
Կը - դը - նեմ մերն իմ վեր -

22

օր
րոմ
շին

իմ գաղտ - նի - քր թախ-ծա - լի
որ-պես վա ղուց մի - գո - լա - ցած
լու - սա - բա - ցի մեջ մար-մը - րող գաղտ-
վա -
հեռ -

22

27

նիքն իմ թախ-ծա - լի և ա - ուղծ-վա - ծը քո
ղուց մի - գո - լա - ցած ու - չը - լա - ցած ար - տա - լույս
վում լուռ մար-մը - րող և ցո - լա - ցող աստ-ղի սուր
պես

27

32

իմ գաղտ - նի - քր թախ-ծա - լի գաղտ-նիքն իմ թախ-ծա - լի
որ-պես վա ղուց մի - գո - լա - ցած վա - ղուց մի - գո - լա - ցած
լու - սա - բա - ցի մեջ մար-մը - րող հեռ - վում լուռ ցո - լա - ցող

32

37

3 1, 2.

և ա - ուղծ-վա - ծը քո լույս
ու չը - լա - ցած ար-տա-սուր
ու ժլա-տա - ցող աստ-ղի

37

44 3.

պիս

44

rubato

pp

51

51

3

57

p ժա-մա-դըր - վեն թող ալս-

57

63 *Ritenu*

meno mosso

որ գաղտ-նիքն իմ թաղ-ծա - լի

և ա-ռեղծ-վա-ծը քո լույս

63

Ritenu

mp

67

67

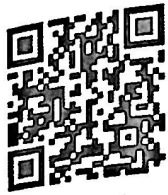
3

3

72

72

ppp

ԱԽ, ԵՐԱԶ ԻՄ ԱՆՀԱՍ

ՌՈՐԵՐՏ ԱՍԻՐԽԱՆՅԱՆ
Խոսք՝ ՅՈՒ. ՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

$\text{♩} = 80$

ԱՐԱՆ ՈՒ ՈԳԵՎՈՐ ՈՒԹՅՈՎ

sf

4

7

1.

3

3

3

3

3

10. 2. **Ջերմորեն** *mp*

Աստ-ղը աստ-ղին է գա-
 0 - ընս փուշ է ա-ռանց

13. *լիս քեզ*

ցո - ղը ցո - ղին է գլու - նում
 սիր-տըս զանգ է աւ - նու - նի

16. *հա - նա - պարհն է ո - լոր - վում*
ղո - դան - ջում է աւ - ընդ - հատ

Թա - քուն Թա - քուն հույ - սե -
 և ար - ծա - գանք - ներ փնտ -

19. *բոլ բում*

ինչ էլ ա - նեմ սի - րե - լիս
 ես ա - մեն օր քո հույ - սով

22

դու մը-նում ես — քո հեռ-վում
դուրս եմ գա - լիս — նույն ժա - նին

չի բաց - վում էլ — օ-րը
ու քո դեմքն եմ — ո-րո-

22

25

իմ —
նում —

քո աչ - քե - րի լույ - սե - րով
իմ - դոց - նե - րում ու ալ - գում

25

28

Ախ ե - րազ իմ ան-հաս —

և ան-հաս իմ կա-րոտ

28

31

Յը-վում է թե շու - տով —

կը-լի-նես դու ինձ մոտ

31

34

— կը-լի-նես դու ինձ մոտ

թը-վում է թե շու - տով

34

37

— կը-կի-սենք ի-րար հետ

rit.---

37

40

subito p

— հոգ-նու-թյունն իմ ան - քեն — մե-նու-թյունն իմ ան-տեր — մե-նու-թյունն իմ ան-

40

43

meno mosso

տեր

— հոգ-նու-թյունն իմ ան - քեն — մե-նու-թյունն իմ ան-տեր

43

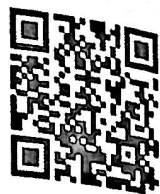
46 1.

— մե-նու-թյունն իմ ան-տեր

51 2.

տեր

ԵՍ ԿԳԱՄ ԱՅՆԺԱՄ, ԵՐԲ ՉԻ ԳԱ ՈՉ ՈՔ

ՌՈՐԵՐՏ ԱՄԻՐՆԱՆՅԱՆ
Խոսք՝ ՅՈՒՐԻ ՍԱՀԱԿՅԱՆԻ

♩.=60

mf

4

7

10

sfz

14

rit.

18 Հանդարտ, դիմից դուրս

p

Ես — կը գամ այն — ժամ երբ չի գա ոչ ոք,

22

p

բախ — տը քո դա — ժան — դու էլ չես տը-նո-րի — նի,

26

Կը թը-վա նո - թից — չենք ե - դել — խը - ոով,

p

26

30

հաշ-տեց-ման խոս - քեր չեն — հո-րի - նի:

30

34

Կը-նա-յիմ դարձ - լալ աշ - քե - թիդ մա - քուր

p

34

38

ու — կա-սեմ վա - դուց — քեզ ծա - նոթ — բա - ոեր —

p

38

42 եկ կըզ - գաս, որ սո — օ-րե - րում — ան մութ

46 ես եմ լոկ սի - րո մո - ւն - րդ վա - րե...

49 /աղաւ եղեցողիկ
sfz

52 52

55

58

p

ու - թիշ - նե - թը քեզ ե - դեղ են ծընծ - դա,

62

p

ե - դեղ են շե - փոր — տո - նե - թին պատ - շահ,

66

սի - դեղ են նը - լանք — լոկ քո փայ - լը փի - ալն,

70

ու չեն թափան - ցել հոգիդ ա - նա - րատ:

74

p Որ — նը-րանց շը-ռալլ բա-ռե - թի ներ - քո

78

p դու — հազար ան - գամ — սպա - նել — ես ինձ,

82

ինչ - պես որ ²ա - լեն են սպա - նում — փի օր՝

86 2

քը-շե-լով նը - լան պա-տու-հան - նե - լից: ————— Հենց այդ պա-

90

հից էլ մեր ան-ցած պատ-մու - թյու-նը կառ-նի նոր թե - վեր ————— ել

94

մի նո-րա-ցող ե - լազ կը-փար - վի մեր հո-գուն իր նոր լույ-սե-րով, այն-

98

ժամ ես քեզ կառ-նեմ կա-րո - տած թե - վե-րիս կըր - կին ————— ել

102

դու էլ եր-բեք, եր - բեք չես փղնտ - թի ալ հե-քիաթ քո նոր օ - լե-րում

106

p ես — կը-գամ այն - ժամ երբ չի գա *rit.* ոչ ոք,

110

p բախ - տը քո դա - ժան — դու էլ չես տը-նո-րի - նի,

114

եւ կըզ - գաս, որ քո — օ-րե - րում — այն մութ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԳ

♩ = 80

Խոսք և երաժշտություն՝
ՌՈՒԲԵՆ ԱՍԻՐՊԱՆՅԱՆԻ

Լուսաշող ջերմությամբ
 Ե-րե-վան է լուս իջ -

11 նում՝ ինձ — փա-թաթ-վում լուռ ա-նուր - ջով,

14 ու տա-նում հե-ռու հե - ռու — արթ-նաց-նում հու-շերն իր

17 ծով: 0, ինչ քաղ-ցում-նույշ ե - րազ է՝ — ար-թըմ - նի հու -

20 շե - րը — հըր-դե-հում են սերն իմ, — հի - շեց-նում թըր-թիւն ու

23 կան - ջը, — կա - րո - տի դո - դան - ջը, — ոս - կե հըն - չուլն իր պերճ:

26 նո - րա - նում է իմ հո - վում մըջ - տա - վառ ար - բուն - քը — մի ան - անց սի -

29 րո: Ու թափ - վում են ա - նուրջ - ներ վա - րա - բուն, սո - դոս - կում կըրծ - քիս տակ -

32 հուլզն անա - նուն փա - թաթ - վում է մի կա - րոտ ան - հա - տակ,

35

ար-բուն-քի հույ - գով իր տաք —

35

38

ինչ-պես միշտ կանց-նեն օ - թեր

կը-բաց-վի նոր սեր, հույ -

38

41

զեր բյու-րա-վոր,

ու եր-բեք չի խա-վա - թի, կըրծ-քիս տակ հի -

41

44

3

յացքն ան ան-մո-ռաց սի - րո:

44

47

47

3 3 9

50

50

9 9

53

0, ինչ քաղ - ցրա - նույ՞ն է - ար - քոմ - նի հու -

53

9 9

55

2հ - րը — հըր - դե - հում են սերն իմ, — ինձ քե - րում ծա - նոթ իր

55

9 9

58

կան - ջը, — կա-րո-տի դո - դան - ջը, — ոս - կե հըն - շուռն իր պերճ:

58

61

Հուր-հը-րում է իմ հո - գում մթն-տա-վառ խալ տան - քը — մեր ան-անց սի -

61

64

րո: Ու թափ-վում են ե-րազ - ներ վա-րա-րուն, ծաղ-կեց-նում իմ շուրջ բաց-

64

67

վող մի գա-րուն, հա-մակ-վում է մի կա - րոտ ան-հա-տակ,

67

70

սո-ղոս-կած կըրծ-քիս տակ: _____ ինչ-պես միշտ կանց-նեն օ-

70

74

րեր կը-բաց-վեն սե-րեր հույ-զեր բլու-րա-վոր, բայց եր-բեք չի խա-վա-

74

78

րի, չի մա-րի հի - յացքն այն ա-ռա-ջին սի - րո:

78

Ritenuito

3

81

81

ԿԱՊՈՒՅՏ ԹՈՉՅՈՒՆ

ՌՈՔԵՐՏ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ
Խոսք՝ ՎԱՀԱԳՆ ՂԱՎԹՅԱՆԻ

♩ = 60

Մեղփկ լուսաշող պատրանք

pp

6

10 Կիսաձայն

Մի հե - ու - վոր կա-պույտ թըռ-չուն մի բա-րա-լիկ տը-խուր ու - ոհ

14

քը-նած է կը-տու-րը մեր տան

լուս-նյա-կի մը ու լա-զու-

17

ի

Ա - ոուն գը - նում սիր-տը հ - լած
Պար - կել են ես կո-պե - թիս տակ

20

տա-նում է լույս հ - րա-զանք - ներ
լու - սըն-կա - ներ փը-շուր փը - շուր

եր-կինքն ի
ու մի աղ

23

վար աստ-ղա - յին լաց
ջիկ շորն ըս - ւի-տակ

ու աստ-ղա - յին տը-խուր զան - գեր
ու ին - քը տաք մի տաք ջը - շուկ

26

26

pp

30

30

35

Մի հե-ռա - վոր կա-պույտ թըռ-չուն մի բա-րա-լիկ տը-խուր ու - ուի

35

39

եր-կինքն ի վար աստ-ղա-յին լաց ու աստ-ղա-յին տը-խուր զան-գեր

39

43 *rit.* 3

եր-կինքն ի վար աստ-ղա-յին լաց ու աստ-ղա-յին տը-խուր զան-գեր

47 *rit.* 3

ու աստ-ղա-յին տը-խուր զան-գեր

pp

50

rit.

54

rit.

ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Աղբյուրի մեջ մի մարալ

Ռոբերտ Ամիրխանյանի առաջին երգ-ռոմանսը, գրված 1960-61 թթ. Ավ. Իսահակյանի բանաստեղծության հիման վրա՝ Ռ.Մելիքյանի անվան երաժշտական ուսումնարանում ուսանելու տարիներին: Ստեղծման պահից՝ մոտ կես դար, այս ռոմանսը մնացել է կոմպոզիտորի արխիվում՝ հին նոթատետրի էջերին: Առաջին անգամ այն ներկայացվել և հնչել է 2016-ին Երևանի պետական կոնսերվատորիայում կազմակերպված գիտական կոնֆերանսին, Ա.Խաչատրյան-Ամիրխանյանի «Մեզ ծանոթ՝ անծանոթ Ամիրխանյանը» խորագրով զեկուցման շրջանակներում: Կատարել է ուսանողուհի Գոհար Բադալյանը:

Աղբյուրի մեջ մի մարալ
Շուքն է տեսել եղնիկի
Ու ման կուգա միալար
Մուրիկ-մուրիկ եղնիկին:

Այդ եղնիկն էլ երագին
Մարալի ծայնն է լսել,
Ու ման կուգա մարալին
Մուրիկ-մուրիկ զոր գիշեր...

Մայր իմ

Ամիրխանյանի առաջին երգերից է, որ ստեղծվել է 1960-ականների սկզբին, կոնսերվատորիայում ուսանելու տարիներին, իր իսկ բանաստեղծական տողերով: Ձայնագրվել է 1968 թվականին Կոնստանտին Օրբելյանի ղեկավարած պետական ջազ նվագախմբի և Էդգար Կարապետյանի կատարմամբ: Սա Ամիրխանյանի այն երգերից է, որոնք առանձնանում են իրենց փոքրածավալ չափերով, դասական քառյակային կառուցվածքով, պարզ մեղեդայնությամբ, գերող քնքշանքով: Այն կարող է դիտարկվել հետագայում Սարմենի խոսքերով գրված «Հայի աչքեր» երգի հետ զուգահեռությամբ՝ իր բացառիկ սրտաբաց նվիրումով և պարզությամբ:

Քո ափերի ջերմությունը,
Աչքերիդ հեզությունը,
Ձայնիդ ղողանջը՝
Հոգի գերող:

Կրկ.

Մազերիդ ճերմակ քողը,
Քո ժպիտն՝ իմ հոգին միշտ ջերմացնող,
Դու՝ հարազատ, քնքուշ, լավ, իմ մամա,
Քեզ եմ երգում, իմ անգին:

Քո վարսերիդ արծաթները,
Ոնց բարի խորհուրդներ,
Բառերիդ հոսքը
Խորհուրդ վերին:

Կրկ.

Մազերիդ ճերմակ քողը,
Քո ժպիտն՝ իմ հոգին միշտ ջերմացնող,
Դու՝ հարազատ, քնքուշ, լավ, իմ մամա,
Քեզ եմ երգում, իմ անգին:

Մի արև ու դու

Կոնսերվատորիայում ուսանելու տարիներին գրած՝ վաղ շրջանի երգերից է, նվիրված է ապագա տիկնոջը՝ Դիանային, սեփական բանաստեղծական տեքստով, կրքոտ զգացմունքի և նրա ասպետական հիացումի ինքնաբույս մի արտահայտում: Նման երգերում դժվար է որոշել, թե ինչն է նրանց ստեղծման մեջ առաջնայինը՝ բանաստեղծությունը, թե՞ մեղեդին: Ձայնագրվել է 1969-ին Կոնստանտին Օրբելյանի ղեկավարած նվագախմբի և մեներգչուհի Ռաիսա Մկրտչյանի կատարմամբ:

Բարկ մի արև քո շուրթերին է իջել,
Սեր ու հույզեր քո հայացքի մեջ փնջել:
Մի արև ու դու, ոնց երկինքը
Այնքան պարզ ու ջինջ, ինչպես բյուրեղ:

Ո՞ր դաշտերից այդքան դու բույր ես փնջել:
Ո՞ր աղբյուրից այդքան դու ցող ես քաղել:
Մի արև ու դու, ոնց երկինքը
Այնքան պարզ ու ջինջ, ինչպես բյուրեղ:

Աշխարհը գրկել եմ ուզում

Երկրորդ վերնագիրն է՝ «Ապրել»: Ստեղծվել է 1960-ականների կեսերին Գարիկ Բանդուրյանի բանաստեղծության հիման վրա: Սա կոմպոզիտորի և բանաստեղծի համագործակցության արդյունքում գրված առաջին երգն է, որը երբևէ չի կատարվել: Տողերի հիմքում ապրելու բերկրանքին ձգտող երիտասարդն է, կյանքի լույսով և շողով լի բաժակը ձեռքին, որ նույնիսկ չարիքն ու մահն անտեսելով, շտապում է սիրել, ապրել, աշխարհը գրկել: Նման կերպարը, թերևս, կոմպոզիտորի համար ամենասիրելիներից է: Գուցե այն պատճառով, որ նման է իրեն. «Ինչքան հիշում եմ ինձ՝ միշտ վազել եմ, ճախրել: Ապրելու, հիանալու, սրեղծագործելու արբունքս այնքան շար էր, որ շրապում էի դաշնամուրի մոտ, կիսելու ինձ պարած հոգևորն ու ոգևորը ողջ աշխարհի հետ»:

Դեռ լի է բաժակս շաղով ու շողով,
Շուրթերս դեռ լի են դողով,
Ու ես անհամբեր, ու ես անհամբեր
Բաժակս պարպել եմ ուզում,
Պարպել ու արբել եմ ուզում,
Արբել ու ապրել եմ ուզում:
Պարպել, արբել, ապրել...

Բաժակս՝ աղբյուրն է կյանքիս ու երգիս,
Ջահի պես պահել եմ ձեռքիս,
Ինչպես սուրն անշեղ, ինչպես հուրն անշեջ,
Ես մահը հերքել եմ ուզում,
Գալիքը կերտել եմ ուզում,
Կերտել ու ապրել եմ ուզում:
Գալիք կերտել, ապրել...

Բայց չարը նորից է դուրսում նենգ դավեր,
Հնչում է մահվան շունչն ավեր,
Ու ես անհամբեր, ու ես անհամբեր
Բռնեցքս պրկել եմ ուզում,
Բաժակս փրկել եմ ուզում,
Աշխարհը գրկել եմ ուզում,
Գրկել, սիրել, ապրել...

Քեզ տեսա՝ դու ինձ ժպտացիր

Ստեղծման ժամանակաշրջանը դարձյալ համընկնում է ուսանողական տարիների հետ: Խոսքերի հեղինակը ինքը՝ կոմպոզիտորն է: Ձայնագրվել է 1965-ին Հայաստանի պետական ռադիոյում՝ մենակատար Ռաիսա Մկրտչյան: Անկախ խոսքի մեջ լսելի որոշակի թախծոտ երանգից, որը կապված է հեռացած սիրո փնտրտուքի հետ, այս երգն առանձնանում է իր պարային, չարաճճի անհոգությամբ:

Քեզ տեսա՝ դու ինձ ժպտացիր,
Երբ իմ սիրտը հիանում էր
Եվ իմ սերը փոթորկում էր,
Քո հմայքը հրդեհեց իմ հոգին:

Այդ պահին մի գարուն բացվեց,
Ուր խոսքդ կարկաչում էր,
Լուրթ հայացքդ ինձ կանչում էր,
Ու սիրո հուր թևերով ինձ տանում, տանում,
Ինձ տանում, տանում...

Իմ անգին, քոնն եմ ես թեպետ,
Բայց, սեր իմ, հեռացել ես,
Երազի պես չքացել ես,
Չգիտեմ, թե ու՞ր, որտե՞ղ ես քեզ փնտրեմ:

Լույս հոգի, տենչ իմ հավերժի,
Քեզ սիրտն իմ փնտրելու է,
Քո շուքով միշտ քայլելու է,
Փարվելու է քեզ կարոտ հույսին,
Քո անմար լույսին:

**Հեռավոր իմ մայր, Հայաստան
(Նվիրում հայրենակարոտ երգչուհուն)**

Բանաստեղծության հեղինակն է՝ Հովհաննես Ղուկասյանը: Երգը ստեղծվել է 1960-ականների կեսերին՝ ֆրանսահայ երգչուհի Ռոզի Արմենի համար, նրա Հայաստանյան այցելության առիթով: Ձայնագրվել է 1968 թվականին Ռաիսա Մկրտչյանի և Հայաստանի ջազ նվագախմբի կատարմամբ, գեղարվեստական ղեկավար Կ.Օրբելյան:

Ողջ գիշեր օտար երկրում այս երգում եմ քեզ,
Իմ Հայաստան, իմ մայր հեռավոր...
Քո հուր կարոտը այրում է որք իմ հոգին,
Դու ես, դու կանչում հեռվից ամեն օր:

4p4.

Ես ծարավ եմ՝ քո հողն ու ջուրն եմ ուզում,
 Քո արևն եմ տեսնում իմ երազում:
 Զոր գիշեր օտար երկրում այս երգում եմ քեզ,
 Ո՞ր ես դու, ո՞ր ես դու:

Ես գիտեմ կգա, կառնի ինձ իր գիրկը ջերմ,
Արմենյա քո նավը անգին:
Արդեն իմ հոգյաը առնում է ուժ ու թևեր,
Մենք շուտով պիտի լինենք միասին:

4p4.

Ես ծարավ եմ՝ քո հողն ու ջուրն եմ ուզում,
 Քո արևն եմ տեսնում իմ երազում:
 Զոր գիշեր օտար երկրում այս երգում եմ քեզ,
 Ո՞ր ես դու, ո՞ր ես դու:

Na shledanou milovaná Prahá

Խոսքը՝ Ռ. Ամիրխանյանի: 1966-ին կոմպոզիտորը իր ղեկավարած «Կոունկ» ջազ-կվինտետով մասնակցեց Պրահայում անցկացվող հայ արվեստի տասնօրյակին: Քաղաքի շքեղությունը, երկրի մշակույթը, մասնավորապես նրա երգեցիկ ներուժը՝ Կարել Գոթ, Վոլդեմար Մուտաշկա (Karel Gott, Voldemar Matushka), չեխերենի մեղեդայնությունն, անշուշտ, չէին կարող չտպավորել երիտասարդ ստեղծագործողին: Հենց այս վաղ տպավորությունների արդյունքում է ծնվել մեղեդին: Նրա հիմքը կապված է չեխերեն դին: Հենց այս վաղ տպավորությունների արդյունքում է ծնվել մեղեդին: Նրա հիմքը կապված է չեխերեն «nashledanou»՝ ցտեսություն բառի հետ: Երգն այդպես էլ մնաց առանց խոսքի և ժամանակներ անց մոռացվեց: Միայն 2019-ին կոմպոզիտորը ամբողջացրեց երգի խոսքերը՝ հենց չեխերեն՝ օգտվելով տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հնարավորություններից: Խոսքերի մասնագիտական վերահսկման (խմբագրման) նպատակով Ամիրխանյանը դիմել է Հայաստանում Չեխիայի Արտակարգ և Լիազոր դեսպան՝ Կարոն Բեդրիխ Կոպեցկուն, որը այցելել է կոմպոզիտորին և ունկնդրումից հետո հնչեցրել երգից իր ստացած հիացական տպավորության և գոհունակության մասին:

Sbohem e čas odelit
Vlažný můy kapesník
Točeni kola trhá mi srdce
Vzbuzuye ve mně touhu...

Jak se mi drahá vášnivě vzpomínky
Tisíce moleb úsměvný snům
Nashledano, milovaná Praha,
Boží sváta zemně...

Ach, jaký krásný den tady,
Zni píseň knezaplacení jak
Každý krok kolem mě,
šťastný den vždický svěstla.

žít vmíru moje, vzácná Praha,
Srdce města, jak krásná je tvoje vzpomínka
Bůh vám žehne porád navždy,
La, la, la ...

Երգն ունի նաև հայերեն իր նախնական տարբերակը. չեխերեն տեքստը թարգմանվել է հայերեն հեղինակային բնօրինակից.

Հեռու աշնան մի օր
Ճամփորդի կրքերն ինձ
Տեսցրին աշխարհն այդ,
Գոյի հանճարն այդ,
Բայց և ավաղ բաժանվեցինք,
Պրահա...

Դե ինչ, մնաս բարով,
Թաց է թաշկինակն իմ,
Անվի պտույտը ճմլում է սիրտն իմ
Եվ արթնացնում մի ջինջ կարոտ...

Օ՛, անմոռաց է հուշերի շարանն այս,
Հազար աղոթք քեզ, ժպտալույս երազ...
Մնաս բարով, սիրելի Պրահա,
Սրբալույս հող Երկնի:

Ինչ դրախտային էր օրն այստեղ,
Իմ շուրջ՝ քաղցրանուշ լեզվի հնչերգ,
Փարվում են հոգուս աննման հույզեր ու սեր...
Ելիր անհաս, անգին իմ Պրագ:

Կերտիր նոր գարուններ, երազն անհաս,
Քայլիր դարեր քո լույս հանճարով անմար:

Чогось мені дивно

Խոսքերը քաղված են ուկրաինական ժողովրդական մի երգից: 1966-ին կոմպոզիտորը համագործակցման հրավեր է ստացել Ուկրաինայի Դոլժենկոյի անվան կինոմիավորումից՝ երաժշտություն գրելու նեժիսոր Ա. Դովգանի «Назовите ураган “Марией”» կինոնկարի համար: Գլխավոր հերոսի սիրերգը որոշվել էր ընտրել ժողովրդական հարուստ երգացանկից: Սակայն Ռ. Ամիրխանյանը առաջարկել է իրեն տալ բանաստեղծությունը, որի հիմքով գրել է ազգային ոգով ու շնչով հագեցած այս երգը: Խոսքերը՝ «Чогось мені сумно» հայտնի ժողովրդական երգից են:

Чогось мені дивно,
Чогось мені чудно,
Вже четвертій вечір
Мілаго не відно...

Քո լույսով և իմ լույսով

Կոնսերվատորիայում ուսանելու տարիներին է գրել՝ սեփական բանաստեղծական տողերով: Չի կատարվել: Երգ-կարոտ, երգ-հուշ, երգ-մտորում:

Ուր հիմա նայում եմ ես,
Մի անհուն երազ,
Մի տաքուկ կարոտ
Հիշեցնում է քեզ:
Այս հուշի դիմաց աղոթում եմ ես
Ու շնչում քեզ ծանոթ բառեր:
Ցուլում է լույս պատկերը, քո պատկերն անգին:
Լուռ, անտես փարվում են ինձ հուշերը երկնային սիրո
Ու տանում դեպի դալար հովիտն այն երջանիկ սիրո:
Ախ, արդյո՞ք իրավ է, թե երազ, հեքիաթն այս թանկագին:
Հուշը քո, որ հրդեհել է այրվող հոգին իմ նոր կրթով:
Գերում է ինձ ժպիտդ՝ հարազատ ու ջինջ,
Շուրջը մեր թվում է, թե չկա մեզնից բացի ոչինչ:
Ես գիտեմ, դեռ կհասնեն իրար աստղերն այն մենավոր
Քո լույսով և իմ լույսով:

Եվ հուշերն այն ջինջ փաթաթվում են ինձ
Ու շնչում մեզ ծանոթ բառեր:
Ցուլում է լույս պատկերը, քո պատկերը կրկին:
Լուռ, անտես փարվում են ինձ հուշերը երկնային սիրո
Ու տանում դեպի դալար հովիտն այն երջանիկ սիրո:
Ախ, արդյո՞ք իրավ է, թե երազ, հեքիաթն այս թանկագին:
Հուշը քո, որ հրդեհել է այրվող հոգին իմ նոր կրթով:
Գերում է ինձ ժպիտդ՝ հարազատ ու ջինջ,
Շուրջը մեր թվում է, թե չկա մեզնից բացի ոչինչ:
Ես գիտեմ, դեռ կհասնեն իրար աստղերն այն մենավոր
Քո լույսով և իմ լույսով:

Դու գալու ես այսօր

Խոսքը՝ Սուրեն Մուրադյանի: Երգը գրվել է 60-ականների վերջին, ձայնագրվել է 1977-ին Հայաստանի ռադիոյում Զառա Տոնիկյանի կատարմամբ:

Դու գալու ես այսօր,
Տեն, ժպտում է հոգիս,
Ես խենթացած գետի պես
Գալիս եմ քեզ,
Հեռավոր իմ անգին,
Քո ջերմ կարոտով ես արբած եմ:

Իմ ջինջ երագ,
Ես քեզ երգվում եմ,
Ճամփան եմ պահել քո,
Ինչպես ծիլն արևի
Ու բողբոջն անձրևի,
Որ բերեց անհաս աստղ ու սեր:

Արևշող իմ Երևան

Խոսքը՝ Գարիկ Բանդուրյանի: Գրվել է Երևանի 2750-ամյակի կապակցությամբ: Ձայնագրվել է 1969-ին Հայաստանի ջազ-նվագախմբի և Ռաիսա Մկրտչյանի կատարմամբ:

Դու իմ երազն ու երգն ես,
Տավիղ ես դու՝ արևով օծված:
Լար են զնգուն քո փողոցները,
Ու կյանքդ՝ երգ խնդուն:

Կրկ.

Արև ես վառ, հայոց հույսի երկինքը,
Փառքի դարբնոց ես, կյանքի օրրան,
Գիրկ դու սուրբ մայրական, անհուն մի գիրք ես,
Արևշող դու, հար հավերժող, մայր Երևան:

Գետ ես, ես՝ քո ալիքը,
Քո շունչն է ինձ ուղեկցում անվերջ,
Մերն է անցյալն ու քո գալիքը
Եվ մերն ես դու հավերժ:

Կրկ.

Էրեբունին մեր հին ու Շենգավիթն ես,
Գինու ծով հնձան ես, առատ սեղան,
Դու Մասիսն ես ահել, ջահել Դավիթն ես,
Արևշող հար հավերժող, Մայր Երևան:

Իմ լավ մկնիկ

Խոսքը՝ Ռ. Ամիրխանյանի: 1971 թ.: Ռեժիսոր Ռաֆիկ Բաբայանի «Պոպուլյ մուկիկը» հանրահայտ մուլտֆիլմի երկրորդ կարևորագույն երգը, որը հակառակ նրան, որ ֆիլմում հնչում է կարճ մի հատվածում, այնուամենայնիվ իր տպավորիչ արտահայտչականության շնորհիվ չի մնում աննկատ: Ձայնագրությունն իրագործվել է Ռաիսա Մկրտչյանի օգնությամբ:

Իմ լավ մկնին, լսիր դու ինձ,
Թող որ աստղեր քաղեն երկնից,
Ցողեն քո շուրջ ծաղկուն հովեր,
Շաղեն երկնից առատ գանձեր:

Թո՛ղ, որ սփռեն գանձ ու լույսեր,
Քո շուրջ հեղեն անգին զարդեր,
Թո՛ղ, քեզ սրտի կրակ բերեն,
Ինչ, որ ուզես, այն էլ կանեն:

Միայն թե ինձ հաջողվի պրծնել
Այս կոկոսի դաժան ճիրաններից:
Տես, թե ինչ կանեն,
Տես, ինչեր կանեն,
Որ արժան լինեն քեզ,
Միայն ես քեզ...

Իմ լավ մկնիկ, սպասիր դու ինձ,
Թող որ ելնեն կոկոս-բանտից,
Այնժամ քեզ հետ ինչեր կանենք,
Ինչ կամենանք, այն էլ կանենք...

Իմ կարոտ, լուռ դու մի մնա...

Քույրիկ ջան

Երկու երգ՝ գրված ժողովրդական, աշուղական երգարվեստի հանդեպ հեղինակի ունեցած վառ ընկալումների արդյունքում: Բանաստեղծական տեքստերը Գարիկ Բանդուրյանը գրել է պատրաստ մեղեդիների վրա: Երկու երգն էլ ստեղծվել են 1960-ականների վերջում: Երգերը առաջին անգամ հնչել են Բեյրութում 1971-ին՝ Ռուբեն Մաթևոսյանի կատարմամբ և հեղինակի նվագակցությամբ:

Իմ կարոտ...

Իմ կարոտ, լուռ դու մի մնա,
Սերս մի խաչիր, մի հեռանա,
Իմ սրտի կանչին քար դու մի մնա, մի գնա,
Դարձիր, այ անսիրտ, մի հեռանա,
Իմ սրտի կանչին քար դու մի մնա, մի գնա:

Իմ կարոտ, հուրըս մի՛ մարի,
Թող ոտքդ հեռվում չգա քարի,
Կսպասեմ դարձիդ ես օր ու տարի, ետ արի,
Թող ոտքդ հեռվում չգա քարի,
Կսպասեմ դարձիդ ես օր ու տարի, ետ արի:

Քույրիկ ջան

Վարդ է բացվել, դու՛ վարդի մեջ,
Վարդն իմ սիրտն է, քույրիկ ջան:
Հեղի՜ր քո շուրջ նազանք ու լույս,
Փարված գարուն բուրո՜ղ երազին:
Հեղի՜ր շուրջդ նազանք ու լույս,
Սիրտն իմ տունն է քո, քույրիկ ջան:

Քո վարսերը հյուսք ուսաթափ,
Փըռի՜ր վարսերդ վրաս,
Այրված սիրտն իմ կարոտ դարձած,
Արցունքի մեջ տեսավ լույս երազ:
Այրված սիրտն իմ կարոտ դարձած,
Արցունքի մեջ լույս երազ:

Քո հասակը եղեգ դալար,
Փարված արևի լույսին,
Արևն ի վեր, սարերն կելնեն,
Թե՛ մարես դու՛ ես էլ կմարեն:
Առանց քեզ էլ շունչն իմ զուր է,
Արև չունեն քույրիկ ջան:

Ների՛ր ինձ, ես քեզ ցավ եմ պատճառել

Խոսքը՝ Ալիսիա Կիրակոսյանի (թարգմանիչ՝ Վահագն Դավթյան): Չափազանց առինքնող երգ-մենախոսություն, երգ-ապաշխարանք: 1974-ին կոմպոզիտորը ստեղծեց իր երկրորդ՝ «Հողի կանչը» երգաշարը արգենտինահայ բանաստեղծուհու տողերի հիման վրա: Շարքում ընդգրկվեցին 4 երգ, որոնք ժամանակի ընթացքում առանձնացան և ապրեցին որպես առանձին նմուշներ: Պատճառներից գլխավորը՝ յուրաքանչյուր երգի ծավալը և բովանդակային ինքնաբավությունն էր:

Ստեղծագործությանը հատուկ է դրամատիկ շիկացումը, ինչին որ հեղինակը հասել է խոսքի և երաժշտության մոգական միասնականության արդյունքում: Նկատելի է հեղինակի զգուշավոր և փաղաքուշ վերաբերմունքը բանաստեղծական տեքստին, կարծես թե իր կարևորագույն խնդիրն է պոետական կերպարի ընկալման ամբողջականության հարցը: Այս առումով ներկայացվող երգը դրա լավագույն ապացույցն է, քանի որ իր ամբողջ ընթացքում տեքստը պահպանվել է գրեթե անփոփոխ, իսկ դրամատուրգիայի խնդիրը իրագործվել է միաշունչ հյուսվածքի հասունացման սկզբունքով: Արդյունքում՝ այս մենախոսությունը մնում է անգերազանցելի հետագա մյուս երգերի շարքում իր բարձր գեղարվեստական հազեցվածությամբ:

Ներիր ինձ,
 Ես քեզ ցավ եմ պատճառել:
 Սերը այդպես է,
 Դառն է,
 Հոշոտող
 Ու աստվածային,
 Երազողների համաճարակն է,
 Տասը հարվածով է
 Զարկում նա ցավին:
 Սերը այդպես է,
 Մաշկ է նա ծգում,
 Դարձնում է մի գիծ
 Եվ նպատակդ
 Դարձնում հոգնակի:
 Ցավ եմ պատճառել,
 Եվ դու չես լալիս:
 Դու, որ սնունդս
 Հանցանքի հետ ես
 Շփոթել կյանքում:
 Եվ դու չես կարող
 Հասկանալ, թե ես
 Ինչու եմ վայրի:

 Եվ ինչու եմ ես
 Լալիս այսպիսի
 Խոշոր արցունքով,
 Ինչու մեջքիս մեջ
 Հաճույքն է ապրում
 Եվ օրենքն ապրում
 Իմ կողերի մեջ:
 Հոգին իմ բոց է
 Ու մերկ է որպես
 Մերկության նկար:
 Նա պարուրված է ամոթխածությամբ,
 Եվ մերկ ոտքերին
 Մեղքի թելեր են
 Խճճվել ահա...
 Եվ ես հարցում եմ
 Անում Աստծուն՝
 Ինչու եմ տխուր,
 Ինչու չեմ կարող
 Թողնել վերքերս
 Ձյան վրա,
 Արևն ինչու է
 Փայլփլում հեռվում:

Ես ծիծաղների
Բույլ էի դեմքիդ,
Եվ օրի կաթիլ,
Համբույր էի դեմքիդ,
Որի սարսուռն է
Սահում մեջքն ի վար...

...Ներիր ինձ, ես քեզ
Ցավ եմ պատճառել,
Սերը այդպես է,
Դառն է, հոշոտող
Եվ աստվածային...
...Եվ այնքան լավ է
Որ դու չես լալիս,
Աչքերդ շրջիր
Դեպի քո ներսը,
Ետ տար քո ձեռքը,
Եվ մնաս բարով
Ասենք մեկմեկու...

Ապրողները թե ապրեին իմ մեջ

Եվս մեկ երգ հիշատակված երգաշարից, գրված Ալիսիա Կիրակոսյանի «Թե մեռածները մեռնեին իմ մեջ» բանաստեղծության հիման վրա:

Թե մեռածները
Մեռնեին իմ մեջ,
Ես չէի զգա ինձ այսքան մենակ:

Թե ապրողները
Ապրեին իմ մեջ,
Ես չէի զգա ինձ այսքան մենակ:

Ես նկարել եմ
Իմ մենությունը
Ու նա ինձ արդեն չի թունավորում:

Բանաստեղծության ինքնաբերական, ցնորային շունչը տպավորել Ռ. Ամիրխանյանին, սակայն թվում է, թե անավարտ է զգացմունքը: Չկա ապրելու այն ուժն ու կամքը, որոնք կոմպոզիտորը մշտապես փնտրում է բանաստեղծական տողերում: Եվ հակառակ դրան տողերի սկզբնամասի անթաքույց թախիծը իշխում է ողջ կառուցվածքի վրա: Ամիրխանյանը լրացրել է բանաստեղծությունը եզրային երկու հատվածներով (նախաբան և վերջաբան), ազատագրելով երգը ինքնակորույս, հուսահատական երանգներից:

Մենավոր ու լուռ
Էսկում է լուռ երազն իմ մեջ,
Սպասումի ճիշով

Լցնում է վայրկյաններն անվերջ,
Ուր հույսն՝ անհույս
Փարված հոգվույս՝ հանգչում է լուռ:

Մեռնողները թե մեռնեին իմ մեջ,
Չէի զգա ես ինձ այսքան մենակ,
Ապրողները թե ապրեին իմ մեջ,
Չէի զգա ես ինձ այսքան մենակ,
Այսքան մենակ...

Ես նկարել եմ իմ մենությունը,
Հավերժալույսն իմ սպասումի,
Ընդելուզված սպասումն իմ հավատամքն է,
Վիրավոր սիրո արքունքի:
Ուր սպասումի արցունքից
Ողողվել են դարպասները սուրբ երկունքիդ:

Սիրերգ «Տղամարդիկ» կինոնկարից

Խոսքը՝ Ռ.Ամիրխանյանի: Ռեժիսոր Էդմոն Քյոսայանի «Տղամարդիկ» ֆիլմը նկարահանվել է 1972-ին: Ֆիլմի հաջողության գլխավոր գրավականներից էր Ռոբերտ Ամիրխանյանի երաժշտությունը: Համակվելով ֆիլմի ընդհանուր գաղափարով, որը կապված էր ամենանվիրական զգացմունքների, անկեղծ հարաբերությունների, սիրո և հավատարմության հետ, կոմպոզիտորը իր ստեղծած երաժշտությամբ ոչ միայն լիարժեք ներկայացրեց այն, այլև զգայական մի նոր շերտ ավելացրեց ողջ սյուժեին: Այդ շերտը գոյացավ ֆիլմի գլխավոր լեյտմոտիվից և արթնացրեց հարազատ քաղաքի հանդեպ ունեցած ջերմության և կարոտի տաքուկ հույզեր: Պատահական չէ, որ հետագայում «Տղամարդիկ» ֆիլմի երաժշտության հիման վրա հեղինակը գրել է «Երևանյան ռապսոդիա» դաշնամուրի, սիմֆոնիկ նվագախմբի և երգչախմբի համար ստեղծագործությունը, նվիրաբերելով այն բոլոր սիրահարված երևանցիներին: Իսկ ներկայացվող սիրերգի հիմքում նույնպես այդ ջերմ ու տպավորիչ լեյտմոտիվն է: Ձայնագրվել է Արտաշես Ավետյանի կատարմամբ 1974-ին:

Քո համբույրն այրում է սիրտս,
Քո կարոտն՝ արցունք հոգումըս,
Սիրտս քեզ է, քեզ է լուռ տենչում:
Անգինըս,
Դու երկնիս կապույտ անհունն ես,
Ամենից քնքույշ անունն ես,
Իմ երազն ես վառ ու անմարում:
Դու երգիս նվազն ու բառն ես,
Իմ սիրո զրնգուն քննարն ես,
Իմ արևն ես վառ այս աշխարհում:

Դու գնում ես, ախ, գնում ես,
Ու երկինքըս վառ մթնում է,
Կարոտի արցունքն է ինձ տանջում,
Անգինըս,

Բայց նորից ցոլում է աստղը,
Հավատում եմ, որ կգաս դու,
Կբերես ինձ նոր մի արշալույս:
Բայց նորից ցոլում է աստղը,
Հավատում եմ, որ կգաս դու,
Կբերես ինձ նոր մի արշալույս:

Արծվաթև իմ երազ

Խոսքը՝ Ռոբերտ Ամիրխանյանի: Երգը գրվել է 1976 թվականին «Երաժշտական մագաղաթի գաղտնիքը» խաղարկային ֆիլմի համար (ռեժ. Լևոն Գրիգորյան): Հայաստանի պետական ռադիոյի արխիվում պահպանվել է երգի ռուսերեն ձայնագրությունը էստրադային-սիմֆոնիկ նվագախմբի և Զառա Տոնիկյանի կատարմամբ: Հայերեն տարբերակի հեղինակը ինքը՝ կոմպոզիտորն է:

Քարափի ծայրին բազմած, արծվաթև իմ քույր,
Ինչ կարոտներ կան կրծքիդ տակ:
Շուտով ճախրես պիտի թևերդ բաց՝
Քո հուշերին փարված:

Քո առջև նորից կբացվի
Անհուն եզերք մի լայն,
Ճախրի վայելք, հիացք ունայն,
Կամ թե պիտի փորձես նորից
Փնտրել թևակորույս զույգիդ,
Հեռվում անդարձ կորած
Քո սիրասուն կեսիդ:
Ինչ երազ է քեզ պատել,
Կիսվիր ինձ հետ, իմ քույր:

Արծվաթև, անգին իմ քույր, ճախրիր ազատ,
Պահած սրտում լուրժ երազներ:
Օգնիր և ինձ հասնել անձուկ տենչիս՝
Իմ կորուսյալ սիրուն:

Այնժամ՝ փարված թևիդ,
Կփորձեմ ես էլ անցնել
Քո լայն ճախրիդ ճամփով անհաս, անդարձ:
Ուր կփորձեմ քեզ հետ երկնի վերից
Փնտրել, գտնել նրան՝
Իմ աննման հոգուն, իմ կորուսյալ զույգին:
Ինչ երազ է մեզ պատել,
Ավիշն անանց սիրո:

Սերը չունի տարիք

Խոսքը՝ Ռոբերտ Ամիրխանյանի: 1973-ին կոմպոզիտորը առաջարկ ստացավ մասնակցելու ԱՄՆ-ում անցկացվող երգի ամենամյա մրցույթին: Կարճ ժամանակում երգը պատրաստ էր, որի անգլերեն բանաստեղծական տողերը հեղինակել էր երիտասարդ կոմպոզիտոր Գայանե Քյոսայանը: Այն կյանքի փիլիսոփայության, աշխարհի հավերժության և մարդկային անսփոփ հոգու մասին էր:

I'm Alone

The world is so wide, but mind can't ever be quiet, forever be quiet.
Rising of sun in sky brings me belief in time,
Night isn't far from a day; a star will sparkle on my roadway.
Soul needs a smile, not a ward but silent smile,
Never wishing of being spare, I'm so alone and bare
In this huge world.

Never forget the past, that wasn't too long, remember my song.
Sea was so calm at night, singing of waves- too bright.
Voices of love flew far, sending feelings of spring to star
Wings of dream in time helped us:
Soon we were in sky
Love is endless...Now it's a past
I'm so alone...
My mind can never be quiet.

Մրցույթի ավարտից հետո միայն հայտնի դարձավ, որ խորհրդային միջնորդ օղակները միտումնավոր ձևով երգը չեն առաքել ԱՄՆ: Հետագայում՝ 2016-ին, կոմպոզիտորի ամերիկաբնակ դստեր՝ Մարիա Ամիրխանյանի կողմից երգը կատարելու նպատակով հեղինակը գրել-ամբողջացրել է տեքստը, ստեղծել երգի հայերեն տարբերակը:

Սերը չունի տարիք

Օրը՝ փարված օրվան, անցնում է անդարձ,
Անցնում անվերադարձ:
Տանում է թանկ հուշեր, փշրում փխրուն հույզեր,
Ու կանթեղն այրվող օրվա
Կախարդում է իր տաք լույսով:
Փաթաթվում են ինձ կարոտի ծալքերը ջինջ,
Նորոգվում է մի անհուն երազ՝
Սիրո հեքիաթը մեր:
Անցնող օրվա մարմրող ցուլանքն
Իմ մեջ պարուրում է մի հուշիկ երազ,
Հոգի գերող պատկեր,
Դա դու ես՝ իմ սեր:

Սերը չունի տարիք՝ ապրում է անվերջ,
 Գերում է քեզ մինչ վերջ:
 Կանչում, տանում երկինք, հասցնում արևների
 Եվ հյուսում քո բույնն այնտեղ,
 Որ սիրուց դու լուռ հրկիզվես:
 Ու դառնաս սեր-աստղ,
 Գիսավոր ցուքով ճախրես
 Ու շիկնող սիրո կրքով գերես,
 Լուռ հիանաս իրմով:
 Ինչպես սեր-աստղ,
 Գիսավոր ցուքով ճախրես
 Ու շիկնող սիրո կրքով գուրգուրես,
 Լուռ հիանաս իրմով՝
 Հավերժ քո սիրով:

Քո աչքերի խավարում

Խոսքը՝ Վահագն Դավթյանի: Գրվել է 1974-ին ռեժիսոր Վիլեն Զաքարյանի «Մասնավոր դեպք» կար-
 ճամետրաժ ֆիլմի համար: Բարդային երգ է, որը ֆիլմում հնչում է կիթառի մտերմիկ նվագակցությամբ:

Քո աչքերի խավարում
 Ժամադրվեն թող այսօր
 Իմ գաղտնիքը թախծալի,
 Գաղտնիքն իմ թախծալի
 Եվ առեղծվածը քո լույս:
 Իմ գաղտնիքը թախծալի,
 Գաղտնիքն իմ թախծալի
 Եվ առեղծվածը քո լույս:

Վաղը կգամ, քեզ համար
 Մի մաքրություն կբերեմ,
 Որպես վաղուց մի գոյացած,
 Վաղուց մի գոյացած
 Ու չլացած արտասուք:
 Որպես վաղուց մի գոյացած,
 Վաղուց մի գոյացած,
 Ու չլացած արտասուք:

Վաղը կգամ ափիդ մեջ
 Կոնեմ սերն իմ վերջին,
 Լուսաբացին մի մարմրող,
 Հեռվում լուռ մարմրող,
 Մի մարմրող աստղի պես:
 Լուսաբացի մեջ մարմրող,
 Հեռվում լուռ մարմրող,
 Մի մարմրող աստղի պես:

Ա'խ, երազ իմ անհաս

Բանաստեղծ Յուրի Սահակյանի ստեղծագործությանն անդրադառնալու լավագույն փորձերից մեկն է: Գրվել է 1970-ականներին, սակայն համերգային երգացանկում այն ընդգրկվել է միայն 2018-ին և հնչել Ռոբերտ Մլքեյանի ղեկավարած պետական կամերային երգչախմբի հետ պատրաստած ծրագրում, մենակատար՝ Հովհաննես Գրիգորյան: Խմբերգային կատարման համար կոմպոզիտորը երգում ավելացրել է ծայնի երկրորդ շերտը, որպես երազային կերպարի հեռու մի արձագանք: Այս ժողովածուի մեջ ներկայացրել ենք երգի առաջնային՝ մեներգային տարբերակը:

Աստղը՝ աստղին է գալիս,
Յողը՝ ցողին է գտնում,
Ճանապարհին է ոլորվում
Թաքուն-թաքուն հույսերով:
Ինչ էլ անեմ, սիրելիս,
Դու մնում ես քո հեռվում:
Չի բացվում էլ օրը իմ
Քո աչքերի լույսերով:

Կրկ.

Ախ, երազ իմ անհաս,
Եվ անհաս իմ կարոտ,
Թվում է, թե շուտով
Կլինես դու ինձ մոտ, կլինես դու ինձ մոտ:
Թվում է, թե արդեն
Կկիսենք իրար հետ
Հոգնությունն իմ անքեն,
Մենությունն իմ անտեր, մենությունն իմ անտեր:

Օրս փուչ է առանց քեզ,
Սիրտս զանգ է անհունի:
Ղողանջում է անընդհատ
Եվ արձագանքներ փնտրում:
Ես ամեն օր քո հույսով
Դուրս եմ գալիս նույն ժամին:
Եվ քո դեմքն եմ որոնում
Փողոցներում ու այգում:

Ես կգամ այնժամ

Խոսքը՝ Յուրի Սահակյանի: Ստեղծվել է 1975-ին, ծայնագրվել է 1991-ին Հայաստանի պետական ռադիոյում՝ հեղինակի կատարմամբ: Կոմպոզիտորի խոստովանությամբ, Յուրի Սահակյանի խոսքերով գրված իր երգերում ներկա է ապրեցնող շնչով լի այն հատուկ երազկոտությունը, որի կրողը բանաստեղծի՝ հրաշքների սպասումով ապրող մենակյացի պոետիկ կերպարն է:

Ես կգամ այնժամ, երբ չի գա ոչ ոք,
Բախտը քո դաժան դու էլ չես տնօրինի,
Կթվա նորից՝ չենք եղել խոռվ,
Հաշտության խոսքեր չեմ հորինի:

Կնայեմ դարձյալ աչքերիդ մաքուր
Ու կասեմ վաղուց քեզ ծանոթ բառեր,
Եվ կզգաս, որ քո օրերում այն մութ
Ես եմ լոկ սիրո մոմերդ վառել:

Ուրիշները քեզ եղել են ծնծղա,
Եղել են շեփոր տոներին պատշաճ,
Սիրել են նրանք լոկ քո փայլը միայն
Ու չեն թափանցել հոգիդ անարատ:
Ու նրանց շոայլ բառերի ներքո
Դու հազար անգամ սպանել ես ինձ,
Ինչպես որ արևն են սպանում մի օր,
Քշելով նրան պատուհաններից:

Հենց այդ պահից էլ
Մեր սիրո պատմությունը կառնի նոր թևեր,
Եվ մի մոռացվող երազ
Կփարվի մեր հոգուն իր նոր լույսերով:
Այնժամ ես քեզ կառնեմ
Կարոտած թևերիս կրկին,
Եվ դու էլ երբեք, երբեք չես փնտրի
Այլ հեքիաթ քո նոր օրերում:

Երեկոյան երգ

Խոսքը՝ Ռոբերտ Ամիրխանյանի: Գրվել է 1970-ականների վերջին: Չի կատարվել: Հեղինակը երգի տեքստին անդրադարձել է շարունակաբար, փորձելով կատարելագործել և ամբողջացնել այն:

Երեկոն է լուռ իջնում,
Ինձ փաթաթվում լուռ անուրջով
Ու տանում հեռու, հեռու,
Արթնացնում հուշերն իր ծով:

Օ՛, ինչ քաղցրանույշ երազ է՝
Արթմնի հուշերը հրդեհում են սերն իմ,
Հիշեցնում թրթիռն ու կանչը,
Կարոտի ղողանջը, ոսկեհնչյունն իր պերճ:
Նորանում է իմ հոգում մշտավառ
Արբունքը մեր անանց սիրո:

Ու թափվում են անուրջներ վարարուն,
Սողոսկում կրծքիս տակ հույզն անանուն:
Փաթաթվում է մի կարոտ անհատակ
Արբունքի հույզով իր տաք:
Ինչպես միշտ կանցնեն օրեր,

Կբացվի նոր սեր՝ հույզեր բյուրավոր,
Բայց երբեք չի խավարի կրծքիս տակ
Հիացքն այն անմոռաց սիրո:

Օ՛, ինչ քաղցրանույշ երազ է,
Արթմնի հուշերը հրդեհում են սերն իմ,
Ինձ բերում ծանոթ իր կանչը,
Կարոտի դողանջը, ոսկեհնչյունն իր պերճ:
Հուրհրում է իմ հոգում մշտավառ
Խայտանքը մեր անանց սիրո:

Ու թափվում են երազներ վարարուն,
Ծաղկեցնում իմ շուրջ բացվող մի գարուն,
Համակվում է մի կարոտ անհատակ,
Սողոսկած կրծքիս տակ:
Ինչպես միշտ, կանցնեն օրեր,
Կբացվի նոր սեր՝ հույզեր բյուրավոր,
Բայց երբեք չի խավարի, չի մարի
Հիացքն այն առաջին սիրո:

Կապույտ թռչուն

Գրված է 1981-ին Վահագն Դավթյանի համանուն բանաստեղծության հիման վրա: Եթերային բնապատկեր, երազային տեսիլք, սիրո անուրջներ...

Մի հեռավոր ծղրիդի կանչ,
Մի բարալիկ, տխուր ուռի...
Քնած է կտուրը մեր տան
Լուսնյակի մեջ ու լագուրի:

Առուն գնում՝ սիրտը ելած,
Տանում է լույս երազանքներ,
Երկինքն ի վար՝ աստղերի լաց
Ու աստղային տխուր զանգեր...

Պառկել եմ ես, կոպերիս տակ
Լուսնկաներ փշուր-փշուր,
Ու մի աղջիկ՝ շորն սպիտակ,
Ինքը տաք, մի տաք շշուկ...

Մի հեռավոր կապույտ թռչուն,
Մի բարալիկ տխուր ուռի,
Երկինքն ի վար՝ աստղերի լաց
Ու աստղային տխուր զանգեր...

ԵՐԳՆ ԷԼ ՈՒՆԻ ՀՈԳԻ

Ռոբերտ Ամիրխանյան. խտացումներ

Մտավորական կարող է լինել շատ պարզ գյուղացի մարդ, որ ապրում է իր արորի կողքին, հորինում իր արորի երգերը, գեներացնում մի երևույթ, որ ուրիշներին պիտի համակի, վարակի:

Ինձ ասում են, թե իմ տարիքը չի համապատասխանում իմ տեսքին ու եռանդին, գուցե դա ճիշտ է: Սակայն ես իմ տարիքը հաշվում եմ այն երգերի կյանքով, որոնք ապրում են ոչ միայն իմ ստեղծագործությունների ցանկում, այլև յուրաքանչյուր հայի աչքերի և հոգու մեջ:

Որտեղ է կյանքը: Ինչ է կյանքը: Տարածություն երկու մարդու միջև: Երբ նրանցից մեկը ինչ-որ զգացում, միտք, նախաձեռնություն ունի, հաղորդակցության պահանջով որոնում է մյուսին, որպեսզի հաստատվի միասնության կատարելությունը:

Հնչյունը հնչյունի հետ միացնելուց բազմաթիվ բարոյական խնդիրներ են ծագում, ծագում են երաժշտության միջոցով ազգապահպանման խնդիրներ, ծագում են էսթետիկայի, ինտոնացիայի, ոճի, այսօրվա զգացողության խնդիրներ:

Երբեմն ինձ թվում է, որ աշխարհի ջերմությունը կախված է մեր ջերմությունից: Մեզանից յուրաքանչյուրն իր ներկայությամբ մեր կյանքի կառուցողական օղակն է, յուրաքանչյուր մարդ պետք է իրեն մտավորական զգա և փորձի մասնակցել երկրի կյանքին:

Կյանքի ամենահզոր շարժիչ ուժը մշտապես կմնա գաղտնիքը: Գաղտնիք, որ ապրում է ցանկացած երևույթի ներսում: Այն ստիպում է անվերջ փնտրել, բացահայտել նոր ուղիներ, իսկ հետո չհագնեալ ու դարձյալ փնտրել:

Մենք բոլորս էլ մեր ազգային գենետիկ գիտակցության կրողն ենք, մեր մեծերի ժառանգները: Իրական արվեստագետը հոգու և մտքի պատմական կամուրջ է անցյալի և ապագայի միջև: Նրա առաքելությունն է պահպանել ու զգուշորեն նորոգել ազգային հարուստ ավանդույթներն ու բարձր ձեռքբերումները և հարստացնելով դրանք սեփական աշխարհընկալմամբ, փոխանցել գալիք սերունդներին:

Իմ առաջին հոգևոր սնունդը՝ հորս երգեցողությունն է եղել ժողովրդական այն երգերի, որ կատարում էին Հայկանուշ Դանիելյանը, Արմենակ Տեր-Աբրահամյանը, Շարա Տալյանը:

«Փնդրիր երգդ քո մեջ» (հարցազրույցը՝ Վանիկ Սանթրյանի)

«Ավանգարդ», 05.01.1979

Ռոբերտ Ամիրխանյանի մասին

Երգը նրա համար խոստովանություն է դարձել... նրա տարերքը, նրա զգացմունքի և ապրման դրսևորումը: Մանավանդ, որ տարիների ընթացքում այնքան կայուն ու ամբողջական է դարձել Ռ.Ամիրխանյանի ոճը, այնքան ինքնօրինակ, որ հարյուր երգի մեջ դժվար թե շփոթվի նրա մեկը:

Արմեն Հովհաննիսյան
հրապարակախոս, թարգմանիչ

Ռոբերտ Ամիրխանյանի մեղեդիական քանքարը նախաստեղծ մաքրություն ունի և բխում է իր միջից մեր հայրենի բնության լեռնային բազմաչ, վճիտ աղբյուրների պես: Նրա երաժշտական խոսքն ունի մարդկային ջերմություն, այս պատճառով էլ նրանք սիրելի են և երիտասարդ, և միջին, և ավագ սերունդներին...

Զավեն Վարդանյան,
դիրիժոր

Ռոբերտ Ամիրխանյանը եզակի գեղարվեստական երևույթ է արդի հայ երաժշտության ուղեծիրում: Իրապես խարիզմատիկ անհատականություն, ում ներդաշնակ ծուլվածքի մեջ չգիտես թե ինչն է գերակշռող՝ հսկայական արտիստիկ հմայքը, բարձր պրոֆեսիոնալիզմը, վարպետությունը, ճաշակը, թե՛ անսպառ տաղանդը:

Զառա Տեր-Ղազարյան
երաժշտագետ,
Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր

Он действительно еще молодой человек, силою своего таланта и вулканической энергетики заряжающий всякого к себе причастного. Он часто говорит афоризмами, сочиняя их на ходу. – “Ты знаешь, люди делятся на тех, кто счастлив и не знает об этом и тех, кто не знает, что такое счастье”. – “Кто же мы тогда”? – “Мы счастливы и знаем об этом”.

Армен Дарбинян
ректор Российско-Армянского /Славянского/
университета

Песни Р. Амирханяна – это автопортрет крупного художника, внесшего большой вклад в армянское песенное творчество, умножившего его богатство, расширившего представление о поистине безграничных возможностях армянского классического и современного стиха. Он сумел выразить в песнях то, что навсегда определило его лицо, и в конечном счете наше отношение к нему. Активный художник, человек с независимой творческой позицией, Амирханян пишет ту музыку, которую слышит в себе, вкладывая в нее весь свой талант, умение, душу.

Нет сомнения, что лирические песенные страницы композитора рождены из внутренних состояний Амирханяна-человека. При соприкосновении с его лирическим миром испытываешь чувство благоговейного очищения, потому что мир этот обобщен до символа духовности.

...Жизнь песни в мире любви композитора продолжается. Она обещает нам новые мгновения счастья и наслаждения, ибо красота – это всегда обещание счастья!

Жанна Зурабян,
кандидат искусствоведения,
профессор Ереванской консерватории

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան. Ա.Խաչատրյան-Ամիրխանյան.....	3
Աղբյուրի մեջ մի մարալ.....	7
Մայր իմ.....	11
Մի արև ու դու.....	15
Աշխարհը գրկել եմ ուզում.....	20
Քեզ տեսա, դու ինձ ժպտացիր.....	25
Հեռավոր իմ Մայր Հայաստան.....	33
Na shledano, Milovana Praha.....	36
Чогос мені дивно.....	42
Դու գալու ես այսօր.....	45
Քո լույսով և իմ լույսով.....	51
Արևշող իմ Երևան.....	58
Իմ լավ մկնիկ.....	63
Իմ կարոտ, լուռ դու մի մնա.....	66
Քույրիկ ջան.....	69
Ներիր ինձ, ես քեզ ցավ եմ պատճառել.....	72
Ապրողները թե ապրեին իմ մեջ.....	82
Սիրերգ «Տղամարդիկ» կինոնկարից.....	87
Արժվաթև իմ քույր.....	92
Սերը չունի տարիք.....	96
Քո աչքերի խավարում.....	101
Ախ, երազ իմ անհաս.....	105
Ես կգամ այնժամ, երբ չի գա ոչ ոք.....	110
Երեկոյան երգ.....	119
Կապույտ թռչուն.....	126
Ծանոթագրություններ.....	130
Երգն էլ ունի հոգի.....	148

ՌՈԲԵՐՏ ԲԱԲԿԵՆԻ ԱՄԻՐԽԱՆՅԱՆ

ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆՔ

Երգեր

РОБЕРТ БАБКЕНОВИЧ АМИРХАНИЯН

ПРИЗНАНИЕ

Песни

**На армянском языке
Ереван “Айастан” 2020**

**Հրատ. խմբագիր՝ Վահագն Սարգսյան
Համակարգչային մակետը՝ Կարինե Դավթյանի
Կազմի ձևավորումը՝ Մելինե Ղարախանյանի**

Տպագրությունը՝ «Եգեա» տպագրատան

Ստորագրված է տպագրության՝ 11.05.2020թ.:

Չափսը՝ 60x84 1/8:

19.0 տպ. մամուլ:

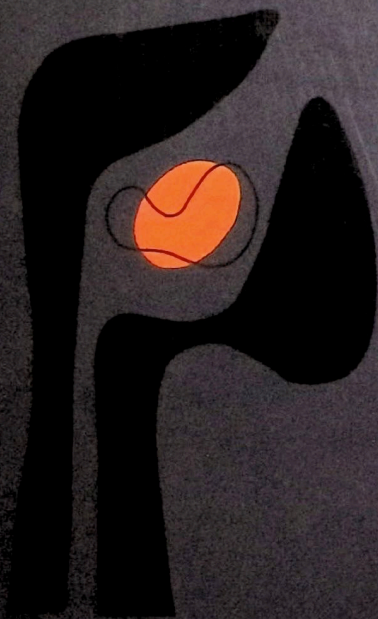
Տպաքանակ՝ 300:

Գինը՝ պայմանագրային:

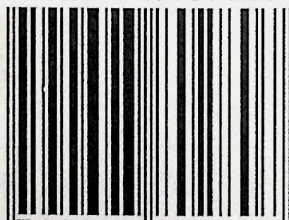
«Հայաստան» հրատ., Երևան, Խաչատուրյան 28:

Երգը նրա համար խոստովանություն է դարձել... Նրա փառերգը, նրա
զգացմունքի և ապրման դրսևորումը: Մանավանդ, որ փառիների ընթացքում
այնքան կայուն ու ամբողջական է դարձել Ռ. Ամիրխանյանի ոճը,
այնքան ինքնօրինակ, որ հարյուր երգի մեջ դժվար թե շփոթվի նրա մեկը:

Արսեն Հովհաննիսյան «Երգը բախում, բաց է անում դռները»

ISMN 979-0-69380-280-7

9 790693 802807